

ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවන ස්වභාවික ව්‍යසනවලින් වන
ආපදාවන් කළමනාකරණය සඳහා සම්බන්ධිත
ආයතනවල කාර්යසාධනය

වාර්තාවේ අංකය :DMG/A/DMD/PER/2022/01

ජාතික විගණන කාර්යාලය

අනු අංකය -----	පටුන විස්තරය -----	පිටු අංකය -----
01.	විධායක සාරාංශය	01
02.	හැඳින්වීම	04
2.1.	පසුබිම	04
2.2.	සම්බන්ධිත ආයතන	06
2.3.	විගණන අරමුණ	13
2.4.	උප විගණන අරමුණු හා නිර්ණායක	14
2.5.	විගණන විෂයපථය	17
2.6.	විගණන විෂයපථය සීමා කිරීම	17
2.7.	විගණනය සඳහා අධිකාර බලය	17
2.8.	විගණන ප්‍රවේශය	18
03.	විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්	19
3.1.	අදාළ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම සකසා ගැනීම.	19
3.2.	ආපදා අවදානම හඳුනා ගැනීම.	22
3.3.	ආපදා අවස්ථාවන්වල සක්‍රියව මැදිහත් වීම	30
3.4.	ආපදාවන්ට ලක්වූවන් අප්‍රමාදව නගා සිටුවීම ඇගයීම	39
3.5.	ස්වභාවික ව්‍යසන අවම කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම්වලට අනුකූල වීම	43
04.	නිර්දේශ	45

01. විධායක සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවට බලපාන ප්‍රධාන ස්වභාවික ව්‍යසන ලෙස නායයාම්, සුළි සුළං, ගංවතුර, ලැවිගිනි, භූකම්පන, නියඟයන් හා සුනාමි දැක්විය හැක. මිනිස් ජීවිතවලට, දේපලවලට සහ පරිසරයට හානියක්, වෙනසක්, විනාශයක් තර්ජනයක් වන්නා වූ ස්වභාවික සිද්ධීන් ස්වභාවික ව්‍යසන ලෙස සැලකේ. ස්වභාවික ව්‍යසන සඳහා සුදානම්වීම හා ඉන්පසු ඇතිවන ඵලවිපාක මගින් ජනතාවට නැතහොත් ජනජීවිතයට රටේ දේපලවලට සහ ස්වභාවික පරිසරයට වන බලපෑම අවම කිරීම ව්‍යසන කළමනාකරණය වේ. මෙම ජාතික කර්තව්‍ය සාක්ෂාත් කරගැනීම උදෙසා වර්තමානයේ රේඛීය අමාත්‍යාංශය වන ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ආපදා කළමනාකරණ අංශය මෙන්ම ඒ යටතේ ඇති කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය හා ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක වේ.

2021 වර්ෂයේ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ වාර්ෂික වාර්තාව අනුව නියඟය, ගංවතුර, නායයාම්, කණ්ඩි කඩාවැටීම්, දැඩි සුළං, ගිණි ගැනීම්, අකුණු අනතුරු යනාදී ආපදා හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වූ පුද්ගලයන්ගේ සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන් 1,253,476ක්ද, මරණයට පත්වූ සංඛ්‍යාව 184ක් ද, තුවාල සිදුවීම් 90ක් ද, ගංවතුර හේතුවෙන් අර්ධ නිවාස හානි 3,791ක් ද, පූර්ණ නිවාස හානි 96ක් ද ලෙස වාර්තා වී තිබුණි. ඒ අනුව, ස්වභාවික ව්‍යසන හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආපදාවන්ට ලක්වන පිරිස සහ සිදුවන දේපල හානි ඉහළ මට්ටමක පවතී. සංවර්ධන කටයුතුවලදී සහ මානව ක්‍රියාකාරකම්වලදී සිදුවන පාරිසරික බලපෑම් ඉහළයාම, මධ්‍යම කඳුකරය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල නායයාම් අවදානම් වර්ධනය වීමට බලපා තිබුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවන ස්වභාවික ව්‍යසන හා ආපදාවන් කළමනාකරණයට අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශය හා ඊට අදාළ ආයතනවල කාර්යසාධනය ඇගයීම මෙම කාර්යසාධන විගණනයේ අරමුණ වේ. මෙහිදී රේඛීය අමාත්‍යාංශය සහ ඊට සම්බන්ධිත ආයතන විසින් 2019 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා ගංවතුර, නියඟය, නායයාම් හා සුළිසුළං යන ආපදාවන් හඳුනාගැනීමේ පෙර සුදානම, ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීම හා ආපදාවෙන් පසු එය කළමනාකරණය කිරීමේ කාර්යසාධනය පරීක්ෂා කරන ලදී.

2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත ප්‍රකාරව ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාව වර්ෂ 2019, 2020 සහ 2021 කාලය තුළ රැස්වී නොතිබීම, තාක්ෂණික උපදේශන කමිටුවක් පත් නොකිරීම, ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම (2013-2017) යාවත්කාලීන නොකිරීම, ජාතික සභාව යටතේ අරමුදලක් පිහිටුවා නොතිබීම, ව්‍යසන කළමනාකරණ සැලසුම් පිළියෙල නොකිරීම යන ප්‍රධාන කරුණු නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම ආපදාවන් පූර්ව හඳුනාගැනීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් 2016 වර්ෂයේදී පෞද්ගලික සමාගමක් මගින් රු. මිලියන 134.7ක් වැය කර ස්ථාපනය කරන ලද ආපදා පූර්ව දැනුම්දීමේ කුළුණු 77න් වර්තමානය වනවිට කුළුණු 55ක් අක්‍රිය වී තිබීම

සහ බහුවිධ අවදානම් පැතිකඩ සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය මඟින් සිදුකළ යුතු බහුවිධ ආපදා සඳහා අවදානම් දර්ශකය යාවත්කාලීන කරමින් එහි විචලනයන් අධ්‍යයනය නොකිරීම නිරීක්ෂණය විය.

ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා මැදිහත් වන ප්‍රධාන සංවිධානයක් වන ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය පිහිටුවා වසර 38ක් ගතවී තිබුණද එම ආයතනයට නීතිමය තත්වය ලබාදීම සඳහා අදාළ පනත සම්මත කර ගැනීමට මෙතෙක් අපොහොසත් වී තිබුණි. මෙම ආයතනය නායයාම් ආපදා කලාප සිතියම්කරණයේ දී අදාළ ස්ථානවල නායයාම් අවදානම් මට්ටම අධි, මධ්‍යම හා අවම ලෙස හඳුනාගැනීම සිදුකර නොතිබීම, එනම් නායයාම් කලාප සිතියම්ගත කිරීම ආරම්භ වී වසර 10ක් ගතවී තිබුණද ආපදා අවදානම් දිස්ත්‍රික්ක 13ක වර්ග කි.මී. 32,593ක ප්‍රමාණයෙන් 1:10000 පරිමාණයේ සිතියම්කරණ කටයුතු වර්ග කි.මී. 8,960ක් පමණක් නිමකර තිබීම, නායයාම් අවදානම් සහිත ප්‍රදේශ සඳහා නායයාම් අවදානම් පැතිකඩක් සැකසීමේ ප්‍රගතිය අවම වීම, මානව ජනාවාස, යටිතල පහසුකම් හා වතු ආශ්‍රිත නායයාමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම මඟින් ජීවිත/දේපලවල ආරක්ෂාව සඳහා නායයාම් සම්බන්ධ විශේෂ විමර්ශන සිදු කිරීම, අවදානම් තක්සේරු වාර්තා ලබාදීම, නායයාම් සමීක්ෂණ වාර්තා ඉල්ලුම් කිරීම් වැනි කාර්යයන් ප්‍රමාණවත් පරිදි ඉටු නොකිරීම, ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන නඩත්තුව නිසි පරිදි සිදු නොවීම, ස්ථාපිත කර ඇති ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 330න් 251ක දත්ත පමණක් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය සමග සම්බන්ධ කර තිබීම වැනි හේතු නිසා නායයාම් අවදානම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත්කිරීමේ අවස්ථා මග හැරී තිබුණි.

කාලගුණවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ස්වාභාවික ව්‍යසනයන් කල්තියා හඳුනාගැනීම සඳහා ජයිකා ආයතනය විසින් පිරිනමනු ලැබූ ජපන් යෙන් මිලියන 2,503ක ප්‍රදානය යටතේ පුත්තලම හා පොතුවිල් කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානවල ස්ථාපිත කිරීමට නියමිතව තිබූ රේඩාර් පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු ද අතරමග නවතා දමා තිබීම, ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානයන් නඩත්තු නොකිරීම නිසා නිසිලෙස ක්‍රියාත්මක නොවීම, ප්‍රමාණවත් සුදුසුකම් සහිත මානව සම්පත් නොමැති වීම, කාලගුණික උපකරණ නොමැති වීම (ගණිතමය ආකෘති අනාවැකිකරණය වැඩිදියුණු කිරීම) නිසා වැසි මාපක අක්‍රීය තත්වයේ පැවතීම සහ අනාවැකිකරණය සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් නොමැතිවීම කාලගුණ අවදානම් පූර්ව හඳුනාගැනීමට බාධාකරන ප්‍රධාන හේතූන් වී තිබුණි.

ආපදා සහනසේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් පානීය ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත ලබාදුන් රු. මිලියන 338ක් වූ ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 191ක් පිළිබඳව පසු විපරම් කර නොතිබීම, නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ අධි අවදානම් කලාපවල ජීවත්වන පවුල් 1000ක් සඳහා 2021 වර්ෂයේ නිවාස ඉදිකිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබීම, 2018 – 2020 දක්වා කාලසීමාව තුළ ක්‍රියාත්මක වූ තෝරාගත් සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 325ක් අතරින් 292කට පමණක් පහසුකම්

සලසා දී තිබීම වැනි හේතු නිසා ආපදාවට ලක්වුවන්ට සහන සැලසීම ප්‍රමාණවත්ව සිදුවී නොතිබුණි. ස්වභාවික ව්‍යසන රටේ සංවර්ධනයට බාධා කරන අතර එමගින් මහජනතාවද දැඩි පීඩාවට පත්වේ. එසේම 2030 තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක යටතේ දේශගුණික විපර්යාස හා එමගින් ඇතිවන බලපෑම්වලට එරෙහි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය හා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය අරමුණ 13 යටතේ ඉලක්ක හා දර්ශක සකස් කර තිබුණි.

ඉහත විගණන නිරීක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාවේ සාමාජිකයන් පත්කිරීම හා එහි රැස්වීම් කාලීනව පැවත්වීම, කාර්මික උපදේශන කමිටුවක් පත් කිරීම, ජාතික සභාව යටතේ අරමුදලක් පිහිටුවීම, ව්‍යසන කළමනාකරණ සැලසුම් පිළියෙල කිරීම ආදී 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනතට අනුකූලවීම් කඩිනම් කිරීම හා ආපදා අවම කිරීම සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති තෝරාගැනීමේදී ආපදා සිදුවන ප්‍රදේශ පිළිබඳ නිසි අධ්‍යයනයක් මගින් නිවැරදි ව්‍යාපෘති තෝරාගැනීම, ආපදා අවදානම අවම කරගැනීම සඳහා පසු පරීක්ෂාවන් සිදුකිරීම, ආපදා පූර්ව දැනුම්දීමේ කුළුණු නැවත සක්‍රීය කිරීම, දර්ශකය නිසිපරිදි යාවත්කාලීන කරමින් එහි විචලනයන් අධ්‍යයනය කිරීම, නායයාම් කලාප සිතියම්ගත කිරීම කඩිනම් කිරීම, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයට නීතිමය තත්ත්වයක් ලබාදීම සඳහා පනතක් පිළියෙළ කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීම, පවතින දත්ත පද්ධතිය සමග දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සම්බන්ධකිරීමට ක්‍රමවේදයක් සකස්කිරීම, ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමානවල නිරවද්‍යතාවය වැඩිකරගැනීමට පරීක්ෂාකිරීම් හා ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන නඩත්තුකිරීම් දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවලට පැවරීම, නායයාම් අවදානම් තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීම කඩිනම් කිරීම, දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වලින් නායයාම් කළමනාකරණ සම්බන්ධ කටයුතු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමුකිරීම සිදු කල යුතුය. 2030 තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක යටතේ දේශගුණික විපර්යාස හා එමගින් ඇතිවන බලපෑම්වලට එරෙහි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ ප්‍රගතිය වැඩිකර අදාළ අරමුණු කරා ළඟාවීමට කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය යන ආයතනවල ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධව තොරතුරු සන්නිවේදනයකිරීමේ පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීම, නව රේඩාර් පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන පුත්තලම වැඩබිමෙහි පාරිසරික බලපෑම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට කටයුතු කිරීම, කාලගුණ විද්‍යා උපකරණ නිසි පරිදි නඩත්තු කර ඒවා අනාවැකිකරණය සඳහා කාර්යක්ෂමව හා එලදායීව යොදා ගැනීම, ස්වභාවික ව්‍යසන මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතාවට හා ආර්ථිකයට ඇතිවන බලපෑම අවම කරගැනීම සඳහා ජාත්‍යන්තර සෙන්දායී ආකෘතිය (2015-2030) ප්‍රකාරව අදාළ ආයතන සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ප්‍රගතිය නියාමනය කළ යුතු බවට නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

02. හැඳින්වීම

2.1. පසුබිම

මිනිස් මැදිහත්වීමකින් තොරව සිදුවන ස්වාභාවික සංසිද්ධීන් අනන්තයට ලඟා වූ විට ව්‍යසනයක් ලෙස සැලකේ. ශ්‍රී ලංකාවට බලපාන ප්‍රධාන ස්වාභාවික ව්‍යසන ලෙස නායයාම්, සුළි සුළං, ගංවතුර, ලැව්ගිනි, භූ කම්පන, නියඟයන් හා සුනාමි දැක්විය හැක. මිනිස් ජීවිතවලට, දේපලවලට සහ පරිසරයට හානියක්, වෙනසක්, විනාශයක් තර්ජනයක් වන්නා වූ ස්වාභාවික සිද්ධීන් ස්වාභාවික ව්‍යසන ලෙස සැලකේ. ආපදා කළමනාකරණය යනු ආපදාවලට මුහුණදීම සඳහා ඇතිවන පෙර සූදානමකි. පෙර සූදානම සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සැලැස්මට උපකාර කිරීමේ හා නැවත යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට කළ යුතු දේ ඇතුළත් වේ.

විපතක් සිදු නොවන බවට වගබලා ගැනීමට ගන්නා සියලුම පියවර ආපදා වැළැක්වීම වන අතර විපතක් සිදු වුවහොත් ඉන් සිදුවන හානිය අවම කරගැනීමට ගන්නා සියලුම පියවර ආපදා අවම කිරීම ලෙස හැඳින්වේ. ස්වාභාවික ආපදාවන් සිදුවීම අපට වැළැක්විය නොහැකි වුවත් ඒවායින් සිදුවන හානිය අවම කර ගැනීම සඳහා හා ආපදාවන්ට ලක්වූවන්ට සහන සැලසීම සඳහා පියවර ගත හැක.

(අ) 2005 අංක 13 දරන ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත

වර්ෂ 2004 දෙසැම්බර් මස 26 වන දින ශ්‍රී ලංකාවට බලපෑ සුනාමි ව්‍යසනයත් සමඟ ආපදා කළමනාකරණයෙහි සැබෑ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව ශ්‍රී ලාංකීය ප්‍රජාව තුළ පෙර නොවූ ආකාරයේ කතිකාවතක් නිර්මාණය විය. එහිදී සිදුවූ ජීවිත හා දේපල හානි, ආර්ථික පසුබැස්ම සහ සමාජයට වූ බලපෑම සලකාබැලීමේදී එතෙක් සුබසාධක කටයුත්තක් ලෙස පැවති ආපදා කළමනාකරණය විධිමත් හා නීතිමය රාමුවක් තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාවය උද්දීපනය විය. ඒ අනුව මෙවැනි ව්‍යසනයන්ට සාර්ථකව මුහුණදීමට අවශ්‍ය නීතිමය හා ආයතනික රාමුව පිළිබඳ නිර්ණයන් ලබාගැනීම සඳහා පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. එම පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාවේ නිර්දේශයන්ට අනුව 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරගන්නා ලදී. ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාව හා ව්‍යසන කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම, කාර්මික උපදේශක කමිටුවක් පත්කිරීම, ව්‍යසන කළමනාකරණ සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, ව්‍යසන තත්ත්වයක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, වන්දි ප්‍රදානය පිණිස සහ ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඊට අනුෂාංගික කරුණු සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන සැලැස්වීම මෙම පනතේ අරමුණ වේ.

(ආ) සෙන්දායි රාමුව (SENDAI Framework)

2015 මාර්තු මස 18 දින ජපානයේ සෙන්දායි නුවර පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ තුන්වන ලෝක සමුළුවේදී ආපදා අවදානම අඩුකිරීම සඳහා වන සෙන්දායි රාමුව (2015-2030) සම්මත කරගන්නා ලදී. ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා ජාතික වේදිකාවක් පැවතීම, ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය කෙරෙහි වගකීම වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම, පෙර සූදානම, සෞඛ්‍ය හා යටිතලපහසුකම්, ජාතික උරුමයන් හා වැඩබිම්වල ආපදාවලට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතනයන්හි මූල්‍ය දායකත්වය හා ණය පහසුකම් ආදී කරුණු කෙරෙහි සෙන්දායි රාමුව මඟින් අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

සෙන්දායි රාමුව ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රමුඛතා 4කට බෙදා ඇත.

- (i) ආපදා අවදානම හඳුනාගැනීම.
- (ii) ආපදා අවදානම පාලනය කිරීම.
- (iii) ආපදා ප්‍රත්‍යාස්ථිතිය ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩි කිරීම(Resilience) සම්බන්ධයෙන් ආයෝජනය කිරීම.
- (iv) වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ සුවිශේෂී ව්‍යසන

2019 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා ලංකාවේ සිදු වූ සුළි කුණාටු, වර්ෂාව වැනි සුවිශේෂී ව්‍යසන හේතුවෙන් එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ සිදුවූ මරණ සංඛ්‍යාව, විපතට පත් වූ පුද්ගලයින් පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

	දිනය	මරණ සංඛ්‍යාව	පීඩාවට පත් වූ පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව
	-----	-----	-----
(i)	2019 ජූලි 16 - 22 සුළි කුණාටුව	09	පවුල් 4,155ක පුද්ගලයින් 15,625 පමණ පීඩාවට පත්ව ඇත.
(ii)	2019 සැප්තැම්බර් 23 අධික වර්ෂාපතනය	-	බස්නාහිර, සබරගමුව, දකුණ හා මධ්‍යම ප්‍රදේශවල පවුල් 20,187කට අයත් පුද්ගලයින් 800,149 දෙනෙක් පීඩාවට පත්විය.

(iii)	2019 දෙසැම්බර් 18 - 22 දක්වා වූ අධික වර්ෂාව.	-	දිස්ත්‍රික්ක 13ක පුද්ගලයින් 65,000කට වැඩි පිරිසක් පීඩාවට පත්විය.
(iv)	බෙංගාල බොක්ක හරහා “අම්පන්”(Amphan) සුළි කුණාටුව	08	පවුල් 6,000කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහ පුද්ගලයින් 25,000ක් පමණ විපතට පත්විය.
(v)	“බුරවි”(Burevi) සුළි කුණාටුව	03	පුද්ගලයින් 111,659ක් විපතට පත්විය.
(vi)	2021 මැයි 13 අධික වර්ෂාවක් සිදුවීම.	05	අඩු පීඩන සුළිසුළං පද්ධති සංවර්ධනය වීම නිසා පවුල් 11,500කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් හා පුද්ගලයන් 46,500කට පමණ බලපාන ලදී.
(vii)	2021 මෝසම් ආරම්භය සම්බන්ධ ආන්තික කාලගුණය මැයි 24 සිට 27 දක්වා	01	පවුල් 11,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් පීඩාවට පත්වූ අතර පුද්ගලයන් 38,500ක් විපතට පත් විය.
(viii)	2021 ජූනි 02 සිට 04 දක්වා අධික වර්ෂාපතනය	16	දිස්ත්‍රික්ක 10ක පුද්ගලයන් 270,912ක් විපතට පත්වී තිබුණි.
(ix)	2021 ඔක්තෝම්බර් 27 සංවහන වැසි ඇති වීම.	04	පවුල් 1,451ක පුද්ගලයන් 5,821 දෙනෙකු පීඩාවට පත්විය.
(x)	2021 නොවැම්බර් 07 දින සිට 09 දින දක්වා අධික වර්ෂාපතනය.	26	පවුල් 65,704ක පුද්ගලයින් 230,640ක් පීඩාවට පත් වී ඇත.

2.2 සම්බන්ධිත ආයතන

ජාතික කර්තව්‍යන් සාක්ෂාත් කරගැනීම උදෙසා ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ, ආපදා කළමනාකරණ අංශය යටතේ ඇති ව්‍යසන කළමනාකරණ ජාතික සභාව, කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය හා ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහිදී ආපදා කළමනාකරණ අංශයට පැවරී ඇති කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා ඉහත කී ආයතන පූර්ව ව්‍යසන අවස්ථාවකදී, ව්‍යසන අවස්ථාවේදී හා පශ්චාත් ව්‍යසන අවස්ථාවේදී සිදු කරනු ලබන මහත් වූ කාර්යභාරය හරහා ජන ජීවිත සුරක්ෂිතභාවය සඳහා කටයුතු කරනු ලබයි.

(අ) ආපදා කළමනාකරණ අංශය (ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය)

දැක්ම

ප්‍රශස්ත පසු ආපදා සහන සේවාවක් තුළින් වඩාත් සුරක්ෂිත ශ්‍රී ලංකාවක්

මෙහෙවර

ස්වභාවික හා මිනිසා විසින් ඇති කරනු ලබන ආපදාවන්ගෙන් සිදුවන අනර්ථකාරී බලපෑම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම හා යථාවත් කිරීම මගින් මිනිස් ජීවිත, දේපළ හා ජන ජීවිත සුරැකීම.

අරමුණ

සමාජයට පරිසරයට හා ආර්ථිකයට ආපදාවලින් ඇති කරන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සහ ආපදා සහන සඳහා ජාතික හා ප්‍රාදේශීය ධාරිතාවන් ශක්තිමත් කිරීම තුළින් තිරසර සංවර්ධනය කිරීමේ ජාතික අරමුණට දායක වීම.

ප්‍රමුඛ කාර්යයන්

- ආපදා කළමනාකරණ විෂයයට සහ ඊට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන්හි විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීම, පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම
- ස්වභාවික විපත් හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇතිවන විපත් ලිහිල් කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ප්‍රතිසාධන හා සහන සැලසීමේ ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය හා කළමනාකරණය.
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති මත පදනම් වූ ජාතික ව්‍යසන කළමනාකරණ සැලැස්ම හා ජාතික හදිසි අවස්ථා මෙහෙයුම් සැලැස්ම සැකසීම
- ව්‍යසන ලිහිල් කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ ප්‍රතිසාධන පිළිබඳ විදේශීය ආධාර ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම හා සම්බන්ධීකරණය.
- ඉහත කාර්යභාරයන් නිසි වේලාවට ක්‍රියාත්මකවීම සහතික කරගැනීම පිණිස අමාත්‍යාංශ, රාජ්‍ය ආයතන, දේශීය හා විදේශීය රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සමග සම්බන්ධීකරණය.
- පාරිසරික අවදානම්වලට ඔරොත්තු දිය හැකි තාක්ෂණික ප්‍රමිතියකින් යුත් නිවාස තැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

- නිවාස හා ඉදිකිරීම් යන අංශ සඳහා යෝග්‍ය තාක්ෂණයට අදාළ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු දිරිගැන්වීම.
- කාලගුණ විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ හා පර්යේෂණ සිදු කිරීම.
- ස්වභාවික ව්‍යසන පෙරයිම් කිරීම හා ඒ පිළිබඳ අදාළ අංශ දැනුවත් කිරීම.
- ස්වභාවික ව්‍යසන සහ මිනිසා විසින් සිදුකරනු ලබන ව්‍යසන පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- ස්වභාවික ව්‍යසන සහ මිනිසා විසින් සිදුකරනු ලබන ව්‍යසනවලදී ගලවා ගැනීමේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ජාත්‍යන්තර මානුෂීය සහන සේවා වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය.
- ආපදා කළමනාකරණ විෂයට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන්ට පැවරී ඇති සියලු විෂයන්ට අදාළ කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීම.

(ආ) ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය

ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය 1966 වර්ෂයේදී ජාතික ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ලෙස සමාජ සේවා සහ සමාජ සුභසාධන අමාත්‍යාංශය යටතේ පිහිටුවන ලදී. සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සැලසුම් කරනු පිණිස හා ක්‍රියාත්මක කරනු පිණිස එය දෙසැම්බර් 08 දින අංක 1422/22 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ආපදා සහන සේවා අමාත්‍යාංශය බවට පත් විය. 2007 ජනවාරි 29 දින අංක 1482/9 දරන ගැසට් නිවේදනය මගින් එය ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය ලෙස නම් කොට නැවත පදිංචි කිරීමේ හා ආපදා සහන සේවා අමාත්‍යාංශය වෙත පවරන ලදී. අංක 1651/220 දරන ගැසට් නිවේදනය ප්‍රකාරව 2010 අප්‍රේල් 30 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක විය. 2020 අගෝස්තු 09 දිනැති අංක 2187/27 දරන ගැසට් නිවේදනය අනුව අභ්‍යන්තර ආරක්ෂක, ස්වදේශ කටයුතු හා ආපදා කළමනාකරණ රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ අතර 2020 නොවැම්බර් 20 දිනැති අංක 2202/25 දරන අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය අනුව රාජ්‍ය ආරක්ෂක හා ආපදා කළමනාකරණ රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. වර්තමානයේ ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය හරහා ක්‍රියාත්මක වේ.

ආපදාවක් සිදුවී අවම කාලයක් තුළ ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් සිදුකරනු ලබයි. ආපදා හේතුවෙන් විපතට පත් ජනතාව සුරක්ෂිත

මධ්‍යස්ථාන හා ආරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානවලට යොමු කරනු ලබන අතරම ඔවුන් නැවත පදිංචි ස්ථාන වෙත යොමු කරන තෙක් පිසු ආහාර ලබාදීම, ඔවුන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා සපුරාලීම, රෝග හා ආබාධිත පුද්ගලයින් වෙත වන්දි ලබා දීම මෙන්ම ඔවුන්ගේ දෛනික ජීවිතය යථා තත්ත්වයට පත්වන තෙක් වියළි සලාක සැපයීම ද ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් සිදු කරනු ලබයි.

දැක්ම

ප්‍රශස්ත පසු ආපදා සහන සේවාවක් තුළින් වඩාත් සුරක්ෂිත ශ්‍රී ලංකාවක්

මෙහෙවර

ස්වභාවික හා මිනිසා විසින් ඇති කරනු ලබන ආපදාවන්ගෙන් සිදුවන අනර්ථකාරී බලපෑම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම හා යථාවත් කිරීම මගින් මිනිස් ජීවිත, දේපළ හා ජන ජීවිතය සුරැකීම.

අරමුණු

සමාජයට පරිසරයට හා ආර්ථිකයට ආපදාවලින් ඇති කරන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සහ ආපදා සහන සඳහා ජාතික හා ප්‍රාදේශීය ධාරිතාවන් ශක්තිමත් කිරීම තුළින් තිරසාර සංවර්ධනය කිරීමේ ජාතික අරමුණට දායක වීම.

(ඇ) ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණය සඳහා වන ප්‍රධානතම ආයතනය ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වේ. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට පැවරී ඇති ජාතික වගකීම වන්නේ ඇතිවිය හැකි ඕනෑම ආපදා තත්වයක් කාර්යක්ෂමව කළමනාකරණය කරමින් මහජනතාවගේ ජීවිත හා දේපළ සුරක්ෂිත කරමින් සුරක්ෂිත ප්‍රජාවක් ඇති කිරීමයි. ව්‍යසන කළමනාකරණය සඳහා වන ජාතික සභාව යටතේ ක්‍රියාත්මක ආයතනය ලෙස, 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනතෙහි 8 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවන ලදී. මෙම පනත මගින් පිහිටුවන ලද ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වනුයේ ආපදා අවම කිරීම, පෙර සූදානම් සැලසුම් සැකසීම, මහජන දැනුවත් කිරීම, අවදානමට ලක්ව ඇති ජනතාව වෙත පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම, හදිසි

අවස්ථා මෙහෙයුම් කටයුතු සහ අනිකුත් ප්‍රධාන ආයතන හා එක්ව සහන සහ පශ්චාත් ව්‍යාසන කළමනාකරණ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම වේ.

දැක්ම

සුරක්ෂිත ප්‍රජාවක් සහ තිරසාර සංවර්ධනයක්.

මෙහෙවර

ස්වාභාවික, තාක්ෂණික සහ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇතිවන හදිසි ආපදා තත්වයන් ක්‍රමානුකූලව කළමනාකරණය තුළින් ප්‍රජාව තුළින් පොදුවේ පවුල් ඒකක තුළින් සුරක්ෂිත වූ සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීම.

ප්‍රමුඛ කාර්යයන්

- ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මත පදනම්ව ජාතික ව්‍යාසන කළමනාකරණ සැලැස්ම සහ ජාතික හදිසි අවස්ථා මෙහෙයුම් සැලැස්ම සකස් කිරීම.
- උවදුරු සිතියම්ගත කිරීම සහ අවදානම් තත්ත්ව තක්සේරු කිරීම.
- පුහුණු සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ පැවැත්වීම.
- පෙර සූදානම් සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතනවලට සහායවීම ඇතුළුව ව්‍යාසන සඳහා පෙර සූදානම් ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් ලබාදීම හා ප්‍රචාරණය.
- හදිසි අවස්ථා මෙහෙයුම් කළමනාකරණය කිරීම සහ සෙවීම හා මුදවා ගැනීමේ මෙහෙයුම් සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- සහනාධාර බෙදාදීම ඇතුළු පශ්චාත් ව්‍යාසන කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- ආපදා අවම කිරීම ව්‍යුහාත්මක ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු.
- ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා සංවර්ධන ප්‍රවාහයට ආපදා අවදානම් අන්තර්ගත කිරීම.
- දේශගුණික වෙනස්කම් සඳහා අනුවර්තනය වීමේ වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

- ව්‍යසන අවදානම් අඩුකිරීමේ කටයුතු පිළිබඳව අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, ත්‍රිවිධ හමුදාව සහ පොලීසිය, පුද්ගලික අංශයේ ආයතන, රාජ්‍ය නොවන දේශීය සංවිධාන, ජාත්‍යන්තර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ වෙනත් අදාළ ආයතන සමග සම්බන්ධ වී කටයුතු කිරීම.
- ආපදා අවම කිරීම, ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ ව්‍යසනවලින් පසු යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා විදේශ ආධාර ලබාගැනීම, ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම.

(ඇ) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO)

1983 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව 1984 මාර්තු 05 දින ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සංස්ථාපනය කර ඇත. වසර 38 කට ආසන්න කාලයක් පුරා තාක්ෂණික සේවා සපයන ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයක් මෙන්ම නායයාම් අවදානම් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන්ද ප්‍රමුඛ කාර්යක් ඉටුකරමින් පවතී.

දැක්ම

ආපදා ප්‍රත්‍යාස්ථිතික හා තිරසාර නිර්මිත සුරක්ෂිත පරිසරයක වෙසෙන ජනතාවක්

මෙහෙවර

ආපදා අවදානම අවමකිරීම උදෙසා ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව ගොඩනැගීම තුළින් සෑමට සුරක්ෂිත හා තිරසාර නිර්මිත පරිසරයක්

ව්‍යවස්ථාපිත කාර්යභාරය

- නායයාම් ආපදා කළමනාකරණය සහ ඊට අදාළ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීම.
- නිවාස සහ ඉදිකිරීම් යන අංශ සඳහා යෝග්‍ය තාක්ෂණයට අදාළ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු.
- ස්වාභාවික ව්‍යසනවලට ඔරොත්තුදෙන (ප්‍රත්‍යාස්ථිතික) ඉදිකිරීම් ප්‍රවර්ධනය හා මාර්ගෝපදේශ සැපයීම.

ප්‍රමුඛ කාර්යයන්

- ආපදා අවමකරණය සහ සුරක්ෂිත පරිසරයකට අදාළව ව්‍යවහාරික පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතුවල නිරතවීම.
- තාක්ෂණික ගැටළු සහගත පස් සහිත භූමි වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු හා ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා භූ තාක්ෂණික විමර්ශන.
- නායයාම් හා භූ විපත් කළමනාකරණයේ දී ජාතික කේන්ද්‍රීය ස්ථානය ලෙස ක්‍රියාකිරීම.
- ආපදා අවම හා සීමාන්තික පරිසර තත්ත්වයන්හි ස්ථිරසාර නිවාස සහ මානව ජනාවාස සඳහා පර්යේෂණ තුලින් උපදේශක, සැලසුම් හා සංවර්ධන සේවා සැපයීම.
- ගොඩනැගිලි හා අදාළ ඉදිකිරීම්වලදී තත්ත්ව වාර්තා හා හානි ඇස්තමේන්තු සහ තාක්ෂණික සේවා සැපයීම.
- විකල්ප ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය, නිෂ්පාදන හා තාක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම.
- දැනුවත් කිරීම්වලදී ආයතනීය විශේෂ සම්පත් දායකයින් යොදවා තොරතුරු ලබාදීම, පුහුණු කිරීම හා තාක්ෂණික සේවා සැපයීම.

(ඉ) කාලගුණවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශ විෂය පථය යටතේ පවත්නා පැරණිතම ආයතනයක් වන කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මූලාරම්භය පිළිබඳව සැලකීමේදී මූලින්ම මෙරට තුළ විධිමත්ව කාලගුණ විද්‍යා නිරීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීම, 1867 වසරේදී මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ආරම්භ විය. පසුව 1909 දී කාලගුණ විද්‍යාත්මක කටයුතු සඳහා කොළඹ නිරීක්ෂණාගාරය නමින් වෙනම අංශයක් වර්තමාන කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තු පරිශ්‍රය තුළ පිහිටුවීම සිදු විය. කාලගුණික සහ දේශගුණික සේවා ලබාදීමේ මූලික අරමුණ ඇතිව එම කොළඹ නිරීක්ෂණාගාරය 1948 වසරේදී ස්වාධීන දෙපාර්තමේන්තුවක් බවට පත් කරන ලදී. වර්තමානය වන විට කාලගුණ විද්‍යාව සහ දේශගුණ විද්‍යාව ආශ්‍රිත සේවා සැපයීමේ රජයේ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනය වශයෙන් කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරයි. කාලගුණ ව්‍යසන සහ සුනාම් පිළිබඳව පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සඳහා බලය ලත් ජාතික ආයතනය වනුයේද කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවය.

දැක්ම

තිරසර ලෙස සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක් උදෙසා කාලගුණය සහ දේශගුණය පිළිබඳ සේවාවන් සපයන ශ්‍රී ලංකාවේ විශිෂ්ටතම බුද්ධි මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් පැවතීම.

මෙහෙවර

ජාතික සුභ සිද්ධියට සහ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වෙමින් රාජ්‍ය ආයතන වලට, පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට සහ මහජනයාට කාලගුණ විද්‍යාව, ගුවන් කාලගුණවිද්‍යාව, සමුද්‍ර කාලගුණ විද්‍යාව, ජල කාලගුණවිද්‍යාව, කෘෂි කාලගුණ විද්‍යාව, දේශගුණ විද්‍යාව සහ සීමිත වූ තාරකා විද්‍යාව පිළිබඳ සේවාවන් සැපයීම.

ප්‍රමුඛ කාර්යයන්

කාලගුණය සහ දේශගුණය පිළිබඳ සේවාවන් සැපයීම.

(ඊ) ආධාර සපයන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන

ආපදා කළමනාකරණ කාර්යය සිදුකිරීමේදී ඊට සහයවීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරති. ඒ සඳහා ඔවුන්ගේ දැනුම, අත්දැකීම් සහ සම්පත් මගින් දායකත්වය සපයනු ලබයි. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සමඟ ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේදී විශේෂිත දැනුම සහ ප්‍රායෝගික මගපෙන්වීම්, ආපදා අවදානම් වැළැක්වීම සඳහා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම්, ප්‍රාදේශීය හා ජාතික වශයෙන් ආපදා අවස්ථාවලදී පීඩාවට පත්වන ජනතාව වෙත මූල්‍ය සහ මූල්‍යනොවන වශයෙන් ආධාර, සහනාධාර, පරිත්‍යාග ලබා දීමද සිදු කරනු ලැබේ.

උදාහරණ-International Planned Parenthood Federation

2.3. විගණන අරමුණ

ස්වභාවික ව්‍යසනවලට අදාළව ආපදා කළමනාකරණ අංශයට අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශය ඇතුළු අදාළ ආයතනවල ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් නෛතික ප්‍රතිපාදන හා ඒ සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර රෙගුලාසිද අනුගමනය කරමින් ආයතනික සම්බන්ධීකරණය හා මනා සැලසුම්කරණයක් මගින් ආපදාවන් කල්තියා හඳුනා ගැනීම, ව්‍යසන අවස්ථාවන්හි දී කඩිනම්

ප්‍රතිචාර දැක්වීම ක්‍රියාත්මක වීම සහ ආපදාවට ලක්වූවන් යළි නභාසිටුවීමට ක්‍රියාකාරීව මැදිහත්ව එම තත්ත්වයන් සමනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් සිදු කරනු ලබන ආයතනික කාර්යභාරය ඇගයීම.

2.4. උප විගණන අරමුණු, නිර්ණායක

උප විගණන අරමුණ	නිර්ණායක	මූලාශ්‍රය
01. විගණන අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම සකසා ගැනීම ඇගයීම.		
1.1 ස්වභාවික ව්‍යසනවල බලපෑම අවම කිරීමට අදාළ නීති රීති ප්‍රමාණවත්ද? ඊට අනුගතව කටයුතු කරන්නේද යන්න ඇගයීම.	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="683 709 1052 1014">i. 2005 අංක 13 දරන ආපදා කළමනාකරණ පනතේ 5, 9, 17, 26 වගන්ති අනුව අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කිරීම. <li data-bbox="683 1087 1052 1455">ii. ජාතික මට්ටමේ ප්‍රතිපත්ති සහ සැලසුම් වලට ස්වභාවික ව්‍යසනවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීමේ ක්‍රමවේද පැවතීම. <li data-bbox="683 1476 1052 1665">iii. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සඳහා පනතක් පිළියෙල කිරීම. <li data-bbox="683 1686 1052 1774">iv. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1117 709 1468 856">- 2005 අංක 13 දරන ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත. <li data-bbox="1117 877 1468 1077">- අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ අංක 4/2012 අනුව අන්තර්කාලීන කමිටුව <li data-bbox="1117 1098 1468 1350">- 2014 ආපදා කළමනාකරණ පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය 23 වගන්තිය (අවදානම් දර්ශකය) <li data-bbox="1117 1476 1468 1665">- 1993 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති අංක 93/340/173 දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව. <li data-bbox="1117 1686 1468 1774">- 2007 මාර්තු 13 දිනැති අංක 07/0435/343/002

	<p>සංවිධානයේ අන්තර් කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීම.</p>	<p>දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව. - අංක 1933/13 දරන 2015 සැප්තැම්බර් 21 දිනැති ගැසට් නිවේදනය. - අංක 2153/12 දරන 2019 දෙසැම්බර් 10 දිනැති ගැසට් නිවේදනය. - අංක NN/20 දරන 2021 පෙබරවාරි 16 දිනැති ගැසට් නිවේදනය</p>
<p>1.2 සම්බන්ධ ආයතන අතර සම්බන්ධීකරනය ඇගයීම.</p>	<p>2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාසන කළමනාකරණ පනතේ 05 අනුව ජාතික සභාව පවත්වා අවශ්‍ය අවස්ථාවන්වල රැස්වීම් හා මාස 03කට එක් වරක් නොඅඩු වන පරිදි රැස්විය යුතු වීම.</p>	<p>ජාතික සභාවේ රැස්වීම් සාකච්ඡා සටහන්.</p>
<p>02. ස්වභාවික ව්‍යාසන අවම කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම්වලට අනුකූල වීම ඇගයීම.</p>	<p>ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම්වලට අනුකූලව අදාල ආයතන තම සැලසුම් සකස් කිරීම.</p>	<p>- සෙන්දායි රාමුව (2015-2030) - ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම (2013-2017) - 2030 තිරසර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය (අරමුණු 13.1, 13.2, 13.3, 13 a, 13b)</p>
<p>03. ස්වභාවික ආපදා පූර්ව හඳුනාගැනීම ඇගයීම.</p>		<p>-</p>

3.1 අදාළ සැලසුම් කාලීනව සකස් කිරීම හා ප්‍රගතිය ඇගයීම. ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම් කාලීනව පිළියෙල කිරීම හා ප්‍රගතිය කාලීනව මැනීමේ ක්‍රමවේද පැවතීම.

- 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපන කළමනාකරණ පනතේ 08 වගන්තිය.

- ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම.

- වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම.

- ප්‍රගති වාර්තා.

3.2 ස්වභාවික ව්‍යාපන පූර්ව පවතින තාක්ෂණ හැකියාවන් හඳුනාගැනීමේ තාක්ෂණික මැනීම හා අඩුපාඩු හඳුනාගෙන හැකියාව ඇගයීම. ඒ සඳහා නව තාක්ෂණය භාවිතා කිරීමේ ක්‍රමවේද පැවතීම.

- නායයාම් අවදානම් පැතිකඩ (Landslide Risk Profile) මගින් නායයාම් ප්‍රදේශ සිතියමගත කිරීම තුළින් තොරතුරු.

- ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති.

- ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධති.

- ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන.

- ආපදා පූර්ව දැනුම්දීමේ ව්‍යාපෘති

- අවදානම් දර්ශකය. (Risk Index)

-

04. ස්වභාවික ව්‍යාපන සඳහා සක්‍රියව මැදිහත් වීම ඇගයීම.

4.1 අරමුදල් සම්පාදන මාර්ග ආපදා කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය හා මානව ඇගයීම.

- අයවැය.

- මූල්‍ය හා භාණ්ඩ ආධාර

4.2 ස්වභාවික ව්‍යසන සඳහා ප්‍රතිපාදන ඇගයීම.	සම්පත් ලබා ගැනීමේ භාවිතය හා ප්‍රගතිය නියාමන ක්‍රමවේද පැවතීම.	ලැබීම් තොරතුරු. - දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්. - 2018 ජනවාරි 24 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ. (චක්‍රලේඛ අංක 2/2018)
4.3 ආපදාවලට ලක්වූවන් අප්‍රමාදව නගාසිටුවීම ඇගයීම.	ආපදාවලට ලක්වූ පුද්ගලයන් හඳුනාගැනීම යථාතත්වයට පත් කිරීමේ ක්‍රමවේද, ඒවායේ ප්‍රගතිය මැනීමේ ක්‍රමවේද පැවතීම.	- නැවත පදිංචි කිරීමේ ව්‍යාපෘති මාර්ගෝපදේශ අංක 08. - ආරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති. - සහනාධාර බෙදාදීමේ වැඩසටහන.

2.5. විගණන විෂයපථය

ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය සහ ඊට සම්බන්ධිත ආයතන 2019 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා ගංවතුර, නියඟය, නායයාම් හා සුළි සුළං යන ආපදාවන් හඳුනාගැනීමේ පෙර සුදානම, ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීම හා ආපදාවෙන් පසු එය කළමනාකරණය සිදුකිරීමේ කාර්යසාධනය පමණක් මෙම විගණනයේදී අවධානය යොමු කරන ලදී.

2.6. විගණන විෂයපථය සීමා කිරීම්

විගණන නිරීක්ෂණ ආයතනවල ලිපිගොනු හා වාර්තාවලින් ලබාගත් දත්ත හා නිකුත් කර ඇති ප්‍රකාශන මත පදනම්ව පමණක් ඉදිරිපත් කර තිබීම සහ තාක්ෂණික ශිල්ප ක්‍රම පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුම විගණනය සඳහා යොදා ගැනීමට නොහැකි වීම.

2.7. විගණනය සඳහා අධිකාර බලය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) වගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ මෙම කාර්යසාධන විගණනය සිදු කරන ලදී.

2.8. විගණන ප්‍රවේශය

පහත සඳහන් ගැටළු පදනම්ව මෙම විගණනය ගැටළු ප්‍රවේශය යටතේ සිදු කරන ලදී.

- (අ) 2021 වසරේදී නියඟය, ගංවතුර, නායයාම්, කණ්ඩි කඩා වැටීම්, දැඩි සුළං, ගිණි ගැනීම්, අකුණු අනතුරු යනාදි ආපදා හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වූ පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන් 1,253,476ක් පමණ වේ. ඉහතින් සඳහන් කළ ආපදා තත්වයන් හේතුවෙන් මරණයට පත්වූ සංඛ්‍යාව 184ක් වූ අතර තුවාල සිදුවීම් 90ක් වාර්තා වී ඇත.
- (ආ) 2021 වසර තුළ ආපදාවන් අනුව සිදුවූ නිවාස හානි සලකා බැලීමේ දී ගංවතුර හේතුවෙන් නිවාස 3,791ක් අර්ධව හානි වී ඇති අතර නිවාස 96ක් පූර්ණව හානි වී ඇත. එමෙන්ම දැඩි සුළං හේතුවෙන් නිවාස 3,961ක් අර්ධව හානි වී ඇති අතර නිවාස 58ක් පූර්ණ වශයෙන් හානියට පත්ව තිබුණි.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යසන කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වූ ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම (2013-2017) කාලය සඳහා සකස් කර තිබූ නමුත් ඉන්පසුව නව අවශ්‍යතාවයන් හඳුනා ගනිමින් ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධව ජාතික ප්‍රතිපත්ති ඉදිරියට ගෙන යාමට ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම සිදු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) කාලගුණික තත්වයන් වෙනස්වීම් මත ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආපදාවන්ට ලක්වන පිරිස සහ සිදුවන හානි ඉහළ අගයක් ගන්නා බැවින් කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අරමුණු හා කාර්යයන් ඉටුකරගැනීමේදී ස්වභාවික ආපදා කල්තියා හඳුනා ගැනීමේ තාක්ෂණික හැකියාව සඳහා තිබෙන ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධතියේ භාවිතය පිළිබඳ ගැටළු පැවතුණි.
- (ඉ) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ අධ්‍යයන අනුව සංවර්ධන කටයුතුවලදී සහ මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සිදුවන පාරිසරික බලපෑම් ඉහලයාම හේතුවෙන් විශේෂයෙන්ම මධ්‍යම කඳුකරය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල නායයාම් අවදානම් වර්ධනය වී තිබීම, තවද මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම, මැණික් හා පතල් කර්මාන්තය, පහත් බිම් ප්‍රදේශවල වැලි ගොඩදැමීම වැනි හේතූන් මත මධ්‍යම කඳුකරය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ නායයාම් අවදානමට ලක්ව පැවතුන අතර භූමි නැවත ප්‍රතිනිර්මාණය නොකිරීම(කැනීමවලින් පසු)විශාල ගැටළුවක්ව පැවතුණි.

03 .විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්

3.1අදාළ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම සකසා ගැනීම.

කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා ජාතික මට්ටමින් වූ නීතිරීති ප්‍රතිපත්ති සකසා ගැනීම, ඒවා සෙන්දායී රාමුවට අනුකූල වීම සහ ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන අතර මනා සම්බන්ධීකරණය අවශ්‍ය වේ.

3.1.1ස්වභාවික ව්‍යාසනවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා රජයේ පවතින නීතිරීති හා ප්‍රතිපත්ති

ස්වභාවික ව්‍යාසනවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා රජයේ පවතින නීතිරීති හා ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමාණවත් විය යුතු අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම් දරන ආයතන එම නීති රාමුව තුළ කටයුතු කළ යුතු වේ.පහත පරිදි අදාළ පනත්වලට අදාළ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක නොවීම හා ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය කාලීනව යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා වැඩපිළිවෙලක් නොතිබීම මගින් ආපදා කළමනාකරණය කාර්යක්ෂමතාවයකින් ඉටුකිරීමට අදාළ සම්බන්ධිත ආයතනවලට නොහැකි වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

3.1.1.1 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාසන කළමනාකරණ පනත

පනත ප්‍රකාරව ව්‍යාසන කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාව පිහිටුවීම, කාර්මික උපදේශන කමිටුවක් පත්කිරීම, ව්‍යාසන කළමනාකරණ සැලසුම් පිළියෙල කිරීම සහ ඒ සම්බන්ධ හෝ ඊට අනුෂාංගික කරුණු සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන සැලැස්වීම කළ යුතුය. ඒ සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන විගණන පරීක්ෂාවේදී පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කාර්යයන් ඉටුනොකළ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය. විස්තර පහත දැක්වේ.

- (අ) පනතේ 05වන වගන්තිය ප්‍රකාරව පිහිටුවා ඇති ජාතික සභාව අවශ්‍යයැයි හැඟෙන සියලුම අවස්ථාවන්හිදී සභාව රැස් විය හැකි අතර මාස තුනකට එක් වරක් නොඅඩු වන පරිදි රැස් විය යුතුය. එසේ වුවද විගණනය සිදු කළ 2019,2020 සහ 2021කාලපරිච්ඡේදය තුළ පනත ප්‍රකාරව ජාතික සභාව රැස් වූ බවට සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.
- (ආ) පනතේ 09වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ස්වකීය කර්තව්‍ය ඉටුකිරීමේදී, අවස්ථානෝචිත පරිදි පිහිටුවනු ලැබූ සභාවේ අදාළ කර්තව්‍ය සහ වගකීම්වලට අදාළව විශේෂඥයින්ගෙන් සමන්විත වන සහ සභාව විසින් අවශ්‍ය යැයි සලකනු ලබන තාක්ෂණික උපදේශක කමිටු විසින් සභාවට හා ව්‍යාසන කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට සහය විය යුතු වුවද ආයතනය විසින් එවැනි තාක්ෂණික උපදේශක කමිටු පත් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.

- (ඇ) පනතේ 17වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සභාවට අයත් වූ අරමුදලක් පවත්වා ගත යුතු වුවද ජාතික සභාවේ මෙතෙක් එවැනි අරමුදලක් පිහිටුවා නොතිබුණි.
- (ඈ) පනතේ 20වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ස්වකීය කර්තව්‍ය ඉටුකිරීම සඳහා සහ මේ පනත පරිපාලනය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යයි සභාව සලකන නිලධාරීන්, සේවකයන් හා අනුයෝජිතයන් පත්කිරීම සභාවට හැකි වුවද එවැනි පත්කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඉ) මෙම පනතේ සංශෝධන සඳහා අනුමැතිය ලැබෙන තෙක් අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ අංක 04/2012 අනුව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ කළමනාකරණ හා මූල්‍ය පාලනය, අධීක්ෂණය හා මෙහෙයවීම සඳහා අන්තර්කාලීන කමිටුවක් ස්ථාපිත කර තිබූ අතර අවුරුදු 10කට අධික කාලයක් ගත වී තිබුණද, අදාළ සංශෝධනවලට පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබානොතිබීමෙන් වාර්ෂිකව අන්තර්කාලීන කමිටු වෙනුවෙන් ආසන්න වර්ෂ 05ක් (2017 සිට 2021 දක්වා) තුළ රු.මිලියන 1.4ක් ගෙවීමට සිදු වී තිබුණි.

3.1.1.2 ආපදා කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාප්ත කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය 2014 වර්ෂයේ සකස්කර තිබූ නමුත් ඉන් පසුව නව අවශ්‍යතාවයන් හඳුනාගනිමින් ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධව ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරියට ගෙන යාමට හෝ නව ප්‍රතිපත්තියක් පිළියෙල කිරීම සඳහා වූ වැඩපිළිවෙලක් නොතිබුණි.

3.1.1.3 ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය පිහිටුවීම

(අ) 1993 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති 93/340/173 අංක දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව අනුව, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය එවකට පැවති ඉදිකිරීම් පුහුණු හා සංවර්ධන ආයතනය (ICTAD) යටතේ වෙනම ආයතනයක් ලෙස පිහිටුවා තිබූ අතර 1993 සැප්තැම්බර් 29 දින ගැසට් නිවේදනය අනුව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ අරමුණු හා කාර්යයන් තීරණය කර තිබුණි. 2007 මාර්තු 13 දිනැති 07/0435/343/002 අංක දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව අනුව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය ආපදා කළමනාකරණ හා මානව හිමිකම් අමාත්‍යාංශය යටතට පවරාගෙන තිබුණි. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයට නීතිමය තත්ත්වය ප්‍රදානය කිරීම වෙනුවෙන් පනතක් සම්මත කර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. සංවිධානය සඳහා නීතිමය තත්ත්වය

ප්‍රදානය කිරීම වෙනුවෙන් පනතක් පිළියෙල කිරීමට ඉදිරිපත් කර තිබුණු අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සඳහා 2021 ඔක්තෝබර් 12 දින අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. ඒ අනුව පිළියෙල කල පනත් කෙටුම්පත 2022 සැප්තැම්බර් 26 දින නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යවා තිබුණද, මෙතෙක් එම පනත පිළියෙල කර පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

- (ආ) 2007 මාර්තු 13 දිනැති 07/0435/343/002 අංක දරන කැබිනට් පත්‍රිකාවට අනුව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට කළමනාකරණ හා මූල්‍ය පාලනය, අධීක්ෂණය හා මෙහෙයවීම සඳහා අන්තර් කළමනාකරණ කමිටුවක් පිහිටුවා තිබූ අතර කැබිනට් පත්‍රිකාවක් මගින් ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය පවත්වාගෙන යාමට අනුමැතිය ලැබී අවුරුදු 15කට අධික කාලයක් ගතවී තිබුණද, පනත සම්මතකර ගැනීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් ආසන්න වර්ෂ 05ක් තුළ අන්තර් කළමනාකරණ කමිටු සාමාජිකයන් වෙත රු.මිලියන 3.5ක් ගෙවීම් කර තිබුණි.

3.1.2. ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය හා අදාළ ආයතන අතර සම්බන්ධීකරණය.

3.1.2.1. ජාතික සභාව කාලීනව රැස්වීම.

- (අ) පනතේ 3 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව සභාවේ සභාපති විය යුතු ජනාධිපතිවරයාගේද, උප සභාපති විය යුතු අගමැතිවරයාගේද, විපක්ෂනායකවරයාගේද, විෂයයන් හාර අමාත්‍යවරුන්ගේද, සෑම පළාත් සභාවකම ප්‍රධාන අමාත්‍යවරුන්ගේද, විපක්ෂ නායකවරයා විමසා කථානායකවරයා විසින් පාර්ලිමේන්තුවේ විපක්ෂ මන්ත්‍රීවරුන් අතරින් තෝරා ගනු ලබන තැනැත්තන් පස් දෙනෙකුගේද ජාතික සභාව සමන්විත යුතු වුවත් එසේ පත් කිරීම් සිදුකර නොමැති අතර එම සාමාජිකයන් අතරින් යම් තැනැත්තෙකු සභාවේ ලේකම්වරයා ලෙස පත් කල යුතු වේ. ඉහත අවශ්‍යතාවය ඉටුනොවීමෙන් ආයතන අතර ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නිසි සම්බන්ධීකරණයක් ගොඩනගා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ආ) පනතේ 5 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව 2021 වර්ෂයේ නොවැම්බර් මස අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ මූලිකත්වයෙන් කැබිනට් හා රාජ්‍ය අමාත්‍යවරු 43 දෙනෙකුගේ සහ රජයේ නිලධාරීන් 26 දෙනෙකුගේ සහභාගීත්වයෙන් “වර්තමානයේ පවතින ආපදා තත්ත්වයන් හමුවේ සහන සැලසීම” යන මාතෘකාව යටතේ විශේෂ රැස්වීමක් පවත්වා තිබුණි. එහෙත් පනත ප්‍රකාරව

ජාතික සභාව පැවැත්වීමේ අවශ්‍යතාවය එම රැස්වීමේදී සාකච්ඡා කර ඇතත් එම කරුණු ඉටු වී නොමැති බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

3.1.3. ස්වභාවික ව්‍යසනවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණයට අදාළව ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සැලසුම් සෙන්දායි රාමුවට අනුකූලවීම.

ස්වභාවික ව්‍යසනවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණයට අදාළව ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සැලසුම් සෙන්දායි රාමුවට අනුකූල නොවන බව පහත කරුණු අනුව නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනතේ 8 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මධ්‍යස්ථානයේ මූලික කාර්යයක් වන ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්මේ අවශ්‍යසංශෝධන සිදුකර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නව ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම පිළියෙල කිරීමේ කටයුතු අවසන් කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනතට අනුකූලව ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම මූලික කොට ගනිමින් අනෙකුත් සියලුම සැලසුම් සකස් කල යුතු අතර ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම මේ දක්වා සංස්කරණ මට්ටමේ පැවතීම හේතුවෙන් අනෙකුත් ක්‍රියාකාරී සැලසුම් යාවත්කාලීන වී නොතිබුණි.

3.2. ආපදා අවදානම හඳුනා ගැනීම.

ස්වභාවික විපතකදී පෙර සුදානම වැදගත් වන බැවින් ආපදා අවදානම් අවස්ථාවන් හා ආපදා කලාප හඳුනාගත යුතුය. ඒ සඳහා නිසි ක්‍රමවේදයක් මෙන්ම තාක්ෂණික හැකියාව තිබිය යුතුවේ. මෙලෙස ආපදා අවදානම් අවස්ථා හඳුනාගෙන හැකි ඉක්මනින් අවදානමට ලක්විය හැකි පුද්ගලයින්ව දැනුවත් කිරීම සඳහා වූ ක්‍රමවේද සම්බන්ධව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

3.2.1. ආපදාවන් කල්තියා හඳුනා ගැනීම සඳහා තාක්ෂණික හැකියාව ඇගයීම.

3.2.1.1. පූර්ව දැනුම් දීමේ කුළුණු

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මගින් සුනාමි හා සුළිසුලං සඳහා පූර්ව දැනුම් දීමේ කුළුණු 77ක් දිවයිනේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි දිස්ත්‍රික්ක 14ක ස්ථාපිත කර තිබුණි. මෙම කුළුණු 77ම පුනරුත්ථාපන හා නඩත්තු කටයුතු සිදුකිරීම වෙනුවෙන් 2016 දෙසැම්බර් 16 දින පුද්ගලික ආයතනයක් සමග ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙනුවෙන් එවකට පැවති

ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය වර්ෂ 05ක් සඳහා වැට් බදු සහිතව රු.මිලියන 135ක් වූ වටිනාකමකට ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි. මෙම කුළුණු 77න් වර්තමානය වනවිට කුළුණු 55ක් අක්‍රීය වී ඇති අතර කුළුණු 22ක් පමණක් ක්‍රියාකාරී තත්වයේ පවතී. මෙම කුළුණු වෙනුවෙන් 2016 සිට මේ දක්වා පුද්ගලික ආයතනය වෙත රු.මිලියන 90ක් සහ වර්තමානය වන විට එහි නඩත්තු කටයුතු වෙනුවෙන් රු.576,185 ක මුදලක් වැය කර තිබුණද, එම කුළුණු ස්ථාපිත කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ වර්තමානය වන විට ඉටුකර ගැනීමට නොහැකිවීමෙන් වැඩසටහනේ ඵලදායීත්වය ප්‍රමාණවත් නොවන බව නිරීක්ෂණය විය. පූර්ව දැනුම් දීමේ කුළුණු වෙනුවට වර්තමානයේ වෙනත් විකල්ප කෙරෙහි අවධානය යොමු වී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

3.2.1.2. නායයෑම් ආපදා කලාප සිතියම්ගත කිරීම.

නායයාම් ආපදා කලාප හඳුනා ගැනීමට, නායයාම් පූර්ව අනතුරු හැඟවීම් නිකුත් කිරීමට, ආපදා තක්සේරු කිරීම උදෙසා නායයාම් විමර්ශන කටයුතු සඳහාද, නායයාම් අවදානම් තක්සේරු කිරීමේ වාර්තා නිකුත් කිරීම සඳහාද, නායයාම් අනතුරු සිදුවිය හැකි භූමි හඳුනාගැනීමේ ප්‍රමුඛතාවය අනුව අවම කිරීමේ ව්‍යුහමය ක්‍රමවේද කාර්යයන් සඳහාද මෙම සිතියම් භාවිතා කරණු ලැබේ. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ නායයෑම් පර්යේෂණ හා ආපදා කළමනාකරණ අංශය මගින් දිස්ත්‍රික්ක 13 ක වර්ග කිලෝමීටර 32,593 ක භූමි ප්‍රමාණයක් ආවරණය වන පරිදි 1:50,000 පරිමාණයේ නායයාම් කලාප සිතියම්ගත කිරීම විගණන දිනය (2022 සැප්තැම්බර් 30) වන විට නිමකර තිබුණි. ඉහත දිස්ත්‍රික්කයන් 13 න් දිස්ත්‍රික්ක 11 ක හඳුනාගන්නා ලද ප්‍රමුඛතා ප්‍රදේශයන්හි පමණක් 1:10,000 පරිමාණයේ සිතියම්ගත කිරීමේ කටයුතු 2022 පෙබරවාරි 22 දිනය වනවිට වර්ග කිලෝමීටර 8,960ක සිතියම් ගතකර තිබූ අතර 2025 වර්ෂය අවසාන වන විට 1:10000 පරිමාණයේ සිතියම් තවත් වර්ග කිලෝමීටර 1440ක ප්‍රමාණයක් නිමකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. 1:10,000 පරිමාණයේ සිතියම්කරණ කටයුතු මීට වසර 10 කටත් වඩා වැඩි කාලයක සිට ආරම්භ කර තිබුණද, 2022 සැප්තැම්බර් 30 වන තෙක් 1 :50,000 ලෙස නිම කර තිබූ වර්ග කිලෝ මීටර 32,593 ක ප්‍රමාණයෙන් 1:10000 ලෙස සිතියම්කරණ කටයුතු නිමකර ගැනීමට හැකිව තිබුණේ වර්ග කිලෝ මීටර 8,960 ක් වැනි ඉතා අඩු ප්‍රමාණයකි. එනම් සියයට 27 ක ප්‍රතිශතයකි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණුද නිරීක්ෂණය විය.

සිතියම් ගත කිරීමේ ප්‍රගතිය සැලකීමේදී මාතලේ, හම්බන්තොට, ගාල්ල, මාතර සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කවල 1: 10,000 සිතියම් ගත කිරීම ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. 1:10,000 පරිමාණයේ සිතියම් ගත කල යුතු සිතියම් ප්‍රමාණය 504 ක් වුවත්, ඉන් 224 ක් පමණක් මේ වන විට සිතියම් ගත කර ඇති අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 44 ක් විය. කොළඹ, ගම්පහ සහ මොනරාගල යන දිස්ත්‍රික්කවල 1:10000 පරිමාණයේ සිතියම්කරණ කටයුතු කිසිවක් සිදුකර නොතිබුණි. සිතියම්කරණයේ දී එම ස්ථානයේ නායයාම් අවදානම් මට්ටම අධි, මධ්‍යම හා අවම ලෙස හඳුනාගැනීම සංවිධානය විසින් සිදුකර නොතිබූ අතර අධි අවදානම් ප්‍රදේශ පමණක් හඳුනාගෙන තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) 1:10000 පරිමාණයේ සිතියම් පදනම් කර ගනිමින් හඳුනාගත් අධි අවදානම් කලාපවල ඇති ගොඩනැගිලි සමීක්ෂණය කර දත්ත පද්ධතියක් සකස්කිරීම හා ස්ථානීය පරීක්ෂාවක් සිදුකර භූ සමීක්ෂණ වාර්තා පදනම් කරගනිමින් (SPI Location) දත්ත පද්ධතියක් නඩත්තු කිරීම යන ව්‍යාපෘති 02 ක් යටතේ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ මානව ජනාවාස සැලසුම් හා පුහුණු අංශය මගින් අධි අවදානම් කලාපවල ජීවත්වන පවුල් ඒකක මට්ටමින් ස්ථානීය ඡායාරූපද ඇතුලත් වන පරිදි එකී දත්ත පද්ධතිය නඩත්තු කරමින් පැවතුණි. නමුත් මෙලෙස 1:10,000 පරිමාණයේ පිහිටීමකරණය සම්පූර්ණ නොවීම හේතුවෙන් අධි අවදානම් කලාප තුළ ගොඩනැගිලි හා ජීවත්වන පවුල් ඒකක මට්ටමින් ස්ථානීය ඡායාරූප මගින් සකස් කරන දත්ත පද්ධතියේ ඵලදායීත්වය ප්‍රමාණවත් නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) අවදානම් පැතිකඩ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති(ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය)
 නායයාම් අවදානම් පැතිකඩ සංවර්ධනය (Development of Landslide Risk Profile) කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2016 වර්ෂයෙන් ආරම්භ කර 2021 වර්ෂයේ නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද එය 2022 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. 2020 වර්ෂයේ එකී ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මිලියන 35ක් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබී තිබුණු අතර පෙර වර්ෂයේ ලද ප්‍රතිපාදනයෙන් රු.මිලියන 14.43ක් ප්‍රතිපාදන ඉතිරිව පැවතුණි. 2021 වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 15ක් පමණක් වියදම් කර තිබූ අතර වර්ෂය අවසානයේ රු. මිලියන 34.42ක ප්‍රතිපාදන ඉතිරිව පැවතුණි. මෙම ඉතිරිය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට වර්ෂය තුළ පැවති ප්‍රතිපාදනවලින් සියයට 70ක ඉතිරියක් බව නිරීක්ෂණය විය. 2022 වර්ෂය තුළ මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ප්‍රතිපාදන ලබාදී නොතිබූ අතර ඉතිරිව තිබූ

ප්‍රතිපාදනවලින් රු. මිලියන 17.60ක් වැයකර තිබූ අතර 2022 වර්ෂය අවසාන වන විට රු.මිලියන 16.87ක් උණ උපයෝජිතව පැවතුණි. 2022 වර්ෂයේ මෙම ව්‍යාපෘතිය වැඩ අයිතම 28 ක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ අතර රු. මිලියන 12.57ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබූ වැඩ අයිතම 10 ක් වර්ෂය තුළ සිදුකර නොතිබුණි. තවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ වැඩ අයිතම 05ක ප්‍රගතිය සියයට 50 කටත් වඩා අඩු මට්ටමක පැවතුණි. ඉහත ව්‍යාපෘතිය යටතේ 1:10000 සිතියම් භාවිතා කරමින් ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ මානව ජනාවාස සැලසුම් හා පුහුණු අංශය මගින් 2016 වර්ෂය දක්වා සිතියම්ගත කර තිබූ සිතියම් 162 ක් භාවිතා කරමින් අධි අවදානම් කලාපවල පිහිටි ගොඩනැගිලි පිළිබඳව සමීක්ෂණය කර නායයාම් අවදානම් පවතින දිස්ත්‍රික්ක 10ක අධි අවදානම් සහිත ගොඩනැගිලි 92,765 ක් පවතින බව සමීක්ෂණ කර හඳුනාගෙන තිබුණි. පර්යේෂණ හා ආපදා කළමනාකරණ අංශය විසින් 2015 වර්ෂයෙන් පසු 1:10,000 පරිමාණයෙන් සිතියම්ගත කර තිබූ සිතියම් 62 ක් සඳහා සමීක්ෂණ තොරතුරු රැස්කර අධි අවදානම් දිස්ත්‍රික්කවල පවතින ගොඩනැගිලි හඳුනාගැනීමට මානව ජනාවාස සැලසුම් හා පුහුණු අංශය මගින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) නායයාම් අවදානම් තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීම

ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩම් පරීක්ෂාව, අවදානම් තක්සේරු සහතික නිකුත් කිරීම සහ නායයාම් සමීක්ෂණය සඳහා නායයාම් තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීම කරනු ලබයි. එමගින් නායයාම් සිදුවිය හැකි ප්‍රදේශවල ඉදිකිරීම් හා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අවසර ලබාදීම සම්බන්ධ නිර්දේශ ලබාදීමක් සිදු කෙරේ. 2022 වර්ෂයේ ජනවාරි සිට 2022 අගෝස්තු 31 දක්වා සංවිධානයේ නායයාම් පර්යේෂණ හා අවදානම් කළමනාකරණ අංශය විසින් නිකුත් කරන ලද අවදානම් තක්සේරු වාර්තා පිළිබඳ පරීක්ෂාවේ දී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) 2022 අගෝස්තු 31 දිනට ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සඳහා ඉඩම් පරීක්ෂාව සහ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ඉඩම් පරීක්ෂාව වෙනුවෙන් දිස්ත්‍රික්ක 11 කින් ඉල්ලුම්පත් 700 ක් ලැබී තිබුණ අතර ඉන් ඉල්ලුම්පත් 331 ක් සඳහා නිර්දේශ ලබා දී තිබුණි. ඉන් නිර්දේශ ලබා දීම සඳහා ඉල්ලුම්පත් 340 ක් පැවතුණි. ඒ අතරින් මාසයකට වඩා වැඩි කාලයක් පරීක්ෂාවකින් තොරව අයදුම්පත් 180 ක් පැවතුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලද අයදුම්පත් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 49ක ප්‍රතිශතයක් සඳහා නිර්දේශ ලබා දී නොතිබුණි. පුහුණු සේවක හිඟකම,

සංවිධානයේ පවතින ප්‍රවාහන පහසුකම්වල හිඟකම, ඉල්ලුම්පත්වල අඩුපාඩු, නියමිත පරිදි මුදල් නොලැබීම මීට බලපා තිබුණි.

- (ii) 2022 අගෝස්තු 31 දිනට නායයාම් සමීක්ෂණය සඳහා ඉල්ලුම්පත් 2,045 ක් ලැබී තිබුණු අතර ඉන් ඉල්ලුම්පත් 333 ක් සඳහා නිර්දේශ ලබාදී තිබුණි. ඒ අනුව තවදුරටත් නිර්දේශ ලබාදිය යුතු ඉල්ලුම්පත් ප්‍රමාණය 1,415 ක් විය. වර්ෂය තුළ නිර්දේශ ලබාදීම සඳහා ලද ඉල්ලුම්පත් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 69 ක ප්‍රතිශතයක් සඳහා අදාළ සමීක්ෂණ සිදුකර නිර්දේශ ලබාදී නොතිබුණි. එමෙන්ම ඉල්ලුම්පත් ලැබී සති 02 ක කාලයක් තුළ නිර්දේශ ලබාදියයුතු වුවත්, මාසයකට වඩා වැඩි කාලයක් නිර්දේශ ලබාදීමකින් තොරව පැවති අයදුම්පත් ප්‍රමාණය 1,103 ක් විය.

3.2.1.3. කාලගුණවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව සතු ස්වාභාවික ආපදාවන් කල්තියා හඳුනාගැනීම සඳහා වූ තාක්ෂණික හැකියාව

- (අ) ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධති පුත්තලම හා පොතුවිල් කාලගුණ මධ්‍යස්ථාන භූමියේ ස්ථාපනය කිරීම.
දිවයිනට බලපාන වැසි තත්ත්වය හා අනුබද්ධ කාලගුණ තත්ත්වය වඩාත් හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීමටත් අයහපත් කාලගුණය පිළිබඳ පූර්ව අනතුරු ලබාදීමේ ක්‍රමවේදයට පිටුවහලක් ලබා දීමේ අරමුණෙන් ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධති 02ක් පුත්තලම හා පොතුවිල් කාලගුණ මධ්‍යස්ථානවල පිහිටුවීම සඳහා ජයිකා (JICA) ආයතනය විසින් ජපන් යෙන් මිලියන 2,503ක ප්‍රදානයක් ලබාදීම සඳහා 2017 ජූනි 30 දින එම ආයතනය සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘති කාලය 2017 සිට 2021 දක්වා විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (i) 2022 සැප්තැම්බර් 22 වන විට උක්ත ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු. මිලියන 513.78ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණද, වියදම රු.370,161ක් පමණක් වී තිබුණ අතර ගිවිසුම්ගත වී වසර 06ක් ගතවී ඇතත් වර්තමානයේ මිල ගණන් ඉහළ යාම නිසා ප්‍රතිපාදනය ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අතරමග නවතා දමා ඇත.

(ii) ශ්‍රී ලංකාවේ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම සඳහා ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධතියක දැඩි අවශ්‍යතාවය මත පුත්තලම, පොතුවිල් කාලගුණ මධ්‍යස්ථාන 02හි කාර්යාල පරිශ්‍රයට ආසන්නව ස්ථාපනය කිරීමට 2017 ජූනි 30 දින ජපන් අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා නියෝජිතායතනය (JICA) හා ශ්‍රී ලංකා ජනරජය සමග ගිවිසුමකට එළඹී තිබුණද මෙහිදී පහත සඳහන් තොරතුරු විගණනයට තහවුරු නොවීය.

- මෙම යෝජිත ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධති 02 ස්ථාපනය සඳහා පුත්තලම හා පොතුවිල් කාර්යාල පරිශ්‍ර තෝරාගැනීමට සපුරාලිය යුතු කරුණු සපුරා ඇද්ද යන්න නිරීක්ෂණය නොවීම.
- රේඩාර් පද්ධති ස්ථාපනය කිරීමට අපේක්ෂිත භූමිය තෝරාගැනීමේදී ආර්ථික හා තාක්ෂණික භූ විද්‍යාත්මක සාධක කෙරෙහි අවධානය යොමු වී ඇද්ද යන්න නිරීක්ෂණය නොවීම.
- එම ප්‍රාදේශීය කාර්යාල භූමි කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාගෙන තිබේද යන්න තහවුරු නොවීම.
- මෙම ප්‍රදේශ 02ම නාගරික ප්‍රදේශ වීම, එම පද්ධතිය සවිකිරීමට හා ක්‍රියාත්මක වීමේදී බාධාවක් නොවන බව. (ප්‍රමිතීන්ට අනුගත වීම)
- පුත්තලම වැඩ භූමිය සුලං බලාගාර ආසන්නයේ පිහිටීම, දත්ත ලැබීමේදී බාධාවක් නොවන බවට තහවුරු කිරීම් නොමැති වීම.
- මීටර් 45ක පමණ උස කුළුණක් ඉදිකිරීමට මෙම භූමිය සුදුසු බවට සහතික (NBRO, UDA) හෝ නිර්දේශ ලබාගෙන නොතිබීම.
- පරිසර තත්ත්වයන්ට අහිතකර බලපෑමක් නොවන බවට පරිසර ශක්‍යතා අධ්‍යයන වාර්තා ලබාගැනීම.

(iii) 2017-2021 ගිවිසුම්ගත කාලය අනුව රේඩාර් ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2020 වර්ෂය අවසානයේදී අවසන් අදියර වෙත ලඟාවිය යුතු වුවද, ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු මෙතෙක් ආරම්භ කර නොතිබුණි.

(iv) වර්තමාන ආර්ථික තත්ත්වය සලකා බැලීමේදී ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධති සඳහා ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් 2022 මැයි මාසයේදී ජයකා ආයතනය හා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රේඩාර් පද්ධති 02ක් වෙනුවට එක්

පද්ධතියක් පමණක් පුත්තලම ස්ථාපිත කිරීමට එකඟතාවය පලකර ඇත. මේ අනුව කාලගුණ විද්‍යා අනාවැකිකරණයේදී ඩොප්ලර් රේඩාර් පද්ධතියක දැඩි අවශ්‍යතාවක් පැවතියද, අවු 15කට ආසන්න කාලයක් එම පද්ධතිය නොමැතිව කාලගුණ විද්‍යා අනාවැකි හා පුරෝකථන ලබා දී ඇතත් එහි නිරවද්‍යතාවයට වඩාත් ලංචීම හා විශ්වාසනීයත්වයෙන් යුතුව පුරෝකථන හා අනාවැකි නිකුත් කිරීමට කටයුතු සැලසේද යන්න මේ හේතුවෙන් තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

(ආ) ස්වයංක්‍රීය කාලගුණවිද්‍යා මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම.

ජපන් ආධාර යටතේ (ජයිකා ආයතනය මගින්) 2008 වර්ෂයේදී ලැබුණ රු. මි. 570ක් වටිනා ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා පද්ධති 38 මගින්, උෂ්ණත්වය, ආර්ද්‍රතාවය, වර්ෂාපතනය, සුළඟේ වේගය හා දිශාව, ජීඛනය සහ සූර්ය විකිරණ ප්‍රමාණය යන පරාමිතීන් මනිනු ලැබේ. මෙම උපකරණ පද්ධති අමතර කොටස් සඳහා 2010 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා රු. මිලියන 123ක වියදම් දරා තිබූ අතර ස්ථාපනයට අදාළ මිලදීගැනීම් සඳහා විධිමත් අනුමැතීන් සහිත ලිපිගොනු නිසි අයුරින් නඩත්තු කර ප්‍රසම්පාදන අංශයේ නොතිබුණි. DOM/EB/IPVPN/01 නැමැති නඩත්තු ලිපිගොනුවක් විගණනයට ආයතන අංශයෙන් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, එහි ඇතැම් පිටු මුල් ලියවිලි නොවන අතර ඡායා පිටපත් බවද නිරීක්ෂණය විය.

ජපන් රජයේ ප්‍රදානයක් ලෙස ලැබුණු මෙම පද්ධති 38 උපපද්ධති 07කින් සමන්විත වේ. මෙම උපකරණ පද්ධතිවලින් 20ක් (02ක් ඉවත් කිරීමට සිදුව ඇත.) කාලගුණ විද්‍යා ප්‍රාදේශීය කාර්යාල පරිශ්‍ර තුලද, ඉතිරි 18 (01ක් අක්‍රියව ඇත) වෙනත් ආයතන පරිශ්‍ර තුලද (උදා:- තේ පර්යේෂණ ආයතනය, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු පරිශ්‍රය, විශ්ව විද්‍යාල පරිශ්‍රය) ස්ථාපිත කර තිබුණි.

(ඇ) ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානවල ක්‍රියාකාරීත්වය

2023 ජූලි 11දින වන විට මහඉලුප්පල්ලම, වාගොල්ල, සෙවණගල, පොළොන්නරුව, අරලහන්විල, බලංගොඩ, සිරිකඳුර, අඟුණකොලපැලැස්ස, දෙනියාය, තවලම, කුඩව යන ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 11ක් බැටරිවල ආයු කාලය අවසන්වීම නිසා ක්‍රියාවිරහිත වී පැවතුණු අතර 2019 සිට 2022 දක්වා වූ වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් නියමිත පරිදි නඩත්තු නොකළ වාර ගණන සියයට 69ක්, මධ්‍යස්ථාන සියයට 93ක්, සියයට 92ක්

හා සියයට 85ක් විය. එබැවින් ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානවල කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායීත්වය සම්බන්ධ ගැටළු පැවති බව නිරීක්ෂණය විය. 2019 හා 2021 අතර කාලපරිච්ඡේදය තුළ ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ මධ්‍යස්ථාන පුරාම කිසිදු නඩත්තු කිරීමක් සිදු නොකළ අවස්ථා 47ක් නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) තත්කාලීන නිරීක්ෂණ ජාලය වැඩිදියුණුකිරීම සඳහා ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම.

දිවයින පුරා සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල 453ක් විසිරී පැවතිය ද ඒවා මගින් අඛණ්ඩව දත්ත නොලැබෙන බව නිරීක්ෂණය විය. 2019 වර්ෂයේ සිට 2023 මැයි 31 දක්වා අඛණ්ඩව දත්ත නොලැබෙන වැසි මාපක විස්තර පහත දැක්වේ.

අඛණ්ඩව දත්ත නොලැබෙන වැසි මාපක සංඛ්‍යාව

2019	2020	2021	2022	2023 මැයි 31
60	100	97	50	72

කාලෝචිත පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම සඳහා තත්කාලීන වර්ෂාපතන ප්‍රමාණය (මිනිත්තු 10 කට වරක්) සහ එහි තීව්‍රතාවය ඉතා වැදගත් වේ. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ස්ථාපනය කර ඇති ස්වයංක්‍රීය වැසි මාපක ජාලය තෙත් කලාපයේ ගංගා දෝණි 05ක් (අත්තනගලු ඔය, කළු ගඟ, නිල්වලා ගඟ, ගිං ගඟ, බෙන්තර ගඟ) ආශ්‍රිතව පිහිටුවා ඇත. එය ස්වයංක්‍රීය වැසි මාපක 122කින් සමන්විතය. ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (i) 2023 මැයි 31 දින වනවිට මෙම ස්ථාපිත වැසි මාපක 122න් වර්ෂාමාන 52ක් අක්‍රීය වී ඇති අතර එමගින් දත්ත ලැබී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) වර්ෂාමාන නිසි අයුරින් යම් කාල රාමුවකට අනුව නඩත්තුව සිදු කල යුතු වුවද ස්ථාපනය කල ආයතනය යම් කාලයක් නඩත්තු කටයුතු සිදු කර තිබූ නමුත් වර්ෂාමානයේ එකී නඩත්තු කිරීම් සිදුනොවීම ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන අක්‍රීය වීමට හේතු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

3.2.2. අනතුරු වළකා ගැනීමට අදාළව ක්‍රියාත්මක වැඩසටහන්/ව්‍යාපෘති

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය යටතේ ක්‍රියාත්මක විය යුතු බහුවිධ අවදානම් පැතිකඩ සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් අනුමත කර තිබූ ව්‍යාපෘති යෝජනාවලිය අනුව මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ව්‍යාසනය (Hazard), ආපදාපත්‍රතාවය(Vulnerability), ධාරිතාව(Capacity) යන නිර්ණායක මත පදනම්ව බහුවිධ ආපදා සඳහා තක්සේරුවක් (අවදානම් දර්ශකය) සිදුකරන බව සඳහන් කර තිබුණි. එම තක්සේරුව මගින් එක් එක් ආපදාව නිසා ජනතාවට යටිතල පහසුකම්, ආර්ථික හා පාරිසරික වශයෙන් විය හැකි සියලුම තර්ජන හා අලාභයන් හඳුනා ගැනීම කළ යුතු විය. ආපදා කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියේ 23 වන වගන්තිය අනුව මෙම අවදානම් දර්ශකය නියමිත පරිදි යාවත්කාලීන කරමින් එහි විචලනයන් අධ්‍යයනය කළයුතු වුවත්, ඒ සඳහා වන ක්‍රියාකාරකම් විගණන දිනය වූ 2021 දෙසැම්බර් 31 දක්වා ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි.

3.3 ආපදා අවස්ථාවන්වල සක්‍රීයව මැදිහත් වීම.

3.3.1. ස්වභාවික ව්‍යාසනවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය කර ගැනීමේ මාර්ග

3.3.1.1. වාර්ෂික මූලධන ප්‍රතිපාදන

වාර්ෂිකව වෙන්කල මූලධන ප්‍රතිපාදනවලින් ආපදා අවම කිරීම සඳහා කටයුතු කරන ආයතන උපයෝජනය කල මුදල් පහත පරිදි වේ.

- (අ) ආපදා කළමනාකරණ අංශය වෙන්කරගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් 2020 වර්ෂයේ රු.මිලියන 1.5ක්ද, 2021 වර්ෂයේ රු. මිලියන 09ක්ද ඉතිරිවීම් නිරීක්ෂණය විය. එය වෙන් කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 54 ක් සහ 64ක් විය.
- (ආ) ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය වෙන්කරගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් 2019 වර්ෂයේ රු.මිලියන 1,748ක්ද, 2020 වර්ෂයේ රු. මිලියන 202ක්ද, 2021 වර්ෂයේ රු.මිලියන 524ක්ද, ඉතිරිවීම් නිරීක්ෂණය විය. එය වෙන්කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 44, සියයට 16 සහ සියයට 32ක් විය.

(ඇ) ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙන්කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් 2019 වර්ෂයේ රු.මිලියන 68.77ක්ද, 2020 වර්ෂයේ රු. මිලියන 4.25ක්ද, 2021 වර්ෂයේ රු.මිලියන 193.84ක්ද ඉතිරිවීම් නිරීක්ෂණය විය. එය වෙන්කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 34, සියයට 6 සහ සියයට 55ක් විය.

(ඈ) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය වෙන්කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් 2019 වර්ෂයේ රු.මිලියන 992.5ක්ද, 2020 වර්ෂයේ රු. මිලියන 200.5ක්ද, 2021 වර්ෂයේ රු.මිලියන 1,266ක්ද ඉතිරිවීම් නිරීක්ෂණය විය. එය වෙන් කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 62, සියයට 23 සහ සියයට 53ක් විය.

(ඉ) කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව වෙන්කරගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් 2019 වර්ෂයේ රු.මිලියන 186ක්ද, 2020 වර්ෂයේ රු.මිලියන 10ක්ද, 2021 වර්ෂයේ රු.මිලියන 42ක්ද ඉතිරිවීම් නිරීක්ෂණය විය. එය වෙන්කර ගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 85, සියයට 25 හා සියයට 81ක් විය.

ඉහත කරුණු අනුව අදාළ ආයතන රජයේ හිඟ මූල්‍ය සම්පත් ඉල්ලීම සඳහා ඇස්තමේන්තු සකස්කිරීමේ ඵලදායීතාව ප්‍රමාණාත්මක නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

3.3.1.2. ආපදා මෙහෙයුම් රථ කාර්යක්ෂමව උපයෝජනය නොවීම.

(අ) 2010 වර්ෂයේ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත ලබා දී තිබුණු රු. මිලියන 22ක් වටිනා ආපදා මෙහෙයුම් රථයද, 2009 වර්ෂයේ ලබාදුන් රු. මිලියන 3.8ක පිරිවැය වූ ප්‍රදර්ශන රථයද, අවු. 11ක පමණ කාලයක සිට ආරක්ෂිතව ගාල් කිරීමට සුදුසු අවිච්ඡි ආවරණයක් තුළ තබාගැනීමට ක්‍රියාකර නොතිබුණි.

(ආ) මධ්‍යස්ථානය විසින් රු. මිලියන 3.8ක් වටිනා WPLG – 8842 ජංගම ප්‍රදර්ශන රථය මහජනතාව දැනුවත්කිරීමේ කාර්යය සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් පරිත්‍යාග කර තිබුණද, එම අරමුණින් බැහැරව වර්තමානයේ බඩු ප්‍රවාහනය සඳහා යොදාගෙන තිබූ අතර ලොග් සටහන් පොතද නිසිපරිදි සම්පූර්ණ කර නොතිබුණි.

3.3.2. ස්වභාවික විපතක දී අදාළ ආයතන මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය

3.3.2.1. ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය

(අ) වියළි කාලගුණය හේතුවෙන් සිදුවන හානිය අවමකිරීම සඳහා භෞතික පහසුකම් සැපයීම.

දිවයිනට බලපානු ලබන වියළි කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් තම දෛනික පානීය ජල අවශ්‍යතා සපුරාගත නොහැකිව සිටින මහජනතාව සඳහා පානීය ජල අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් කටයුතු කර තිබුණි. මෙසේ ජනතාව වෙනුවෙන් පානීය ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා දිවයිනේ සියලුම දිස්ත්‍රික් ලේකම් කොට්ඨාශ වෙත ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 191 ක්, ලොරි බවුසර් 133 ක් හා ජල ටැංකි 11,936 ක් ලබා දී ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (i) දිස්ත්‍රික් ලේකම් කොට්ඨාශ වෙත ට්‍රැක්ටර් බවුසර් බෙදාදීම.
ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් එක් එක් දිස්ත්‍රික්ක සඳහා 2013 සිට 2017 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 179 ක් රු. මිලියන 316කට මිලදී ගෙන තිබූ අතර 2016 වර්ෂයේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ පරිත්‍යාග ලෙස රු. මිලියන 22ක වටිනාකමකට ලැබී තිබූ ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 12 ක්ද ලෙස ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 191 ක් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත බෙදා දී තිබුණි. 2021 වර්ෂයේ පෙබරවාරි මාසයේ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත බෙදා දුන් ට්‍රැක්ටර් බවුසර් පවතින ස්ථානය තහවුරු කර ගැනීමට ජාතික ආපදා සහන සේවා

මධ්‍යස්ථානය එක් එක් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙතින් තොරතුරු විමසීමේ දී අම්පාර, අනුරාධපුරය, මොණරාගල, කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත ලබාදී තිබූ ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 05ක් එම කාර්යාලවල නොමැති බව දන්වා තිබුණි.

(ii) ඉහත ට්‍රැක්ටර් බවුසර් 191 න් 188 ක් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත 2021 වර්ෂයේ මාර්තු 03 වන දින පැවරූ බව විගණනයට දන්වා තිබුණි. ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ අරමුණු වඩාත් කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායී ලෙස ඉටුකිරීම සඳහා සහන කටයුතු සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පසු විපරම් කිරීම සිදු කරන බව ආයතනික අරමුණු ලෙස දක්වා ඇති නමුත්, ඉහත ට්‍රැක්ටර්, බවුසර් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත පවරාදීමෙන් පසු ඒ පිළිබඳව පසු විපරමක් කළ බවට තොරතුරු නිරීක්ෂණය නොවීය. රු. මිලියන 316ක රජයේ මුදලක් වැයකර මිලදී ගෙන තිබූ ට්‍රැක්ටර් බවුසර් පිළිබඳව පසු විපරමක් සිදු නොකර දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වෙත පවරා තිබීම හේතුවෙන් ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය බලාපොරොත්තු වූ පානීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා පහසුකම් සැපයීමේ අරමුණ කොතෙක් දුරට ඉටු වී ඇත්ද යන්න නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි විය.

(iii) ලොරි බවුසර් 133 ක් බෙදා දීම.
ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් 2014 වර්ෂයේ සිට 2017 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ රු. මිලියන 139කට මිලදී ගෙන තිබූ ලොරි බවුසර් 27 ක්ද, 2017 වර්ෂයේ ඉන්දියානු පරිත්‍යාග ලොරි බවුසර් 08 ක්ද, කොරියානු පරිත්‍යාග ලොරි බවුසර් 08 ක්ද, 2018 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස වින රජයේ ආධාර යටතේ ලද ලොරි බවුසර් රථ 90 ක්ද පානීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත බෙදා දී තිබුණි. මේ පිළිබඳව ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් පසු විපරම් කටයුතු සිදු කර තිබූ බවට තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

(iv) පානීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා ජල ටැංකි බෙදා දීම.
ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් 2015 සහ ඊට පෙර වර්ෂවල සිට 2021 වර්ෂය දක්වා ජල ටැංකි 12,236 ක් දිස්ත්‍රික්ක 25 තුළ බෙදා දී තිබූ අතර එම ජල

ටැංකි දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවල පවතින බවත්, පානීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා භාවිතා කිරීමට සුදුසු තත්ත්වයක පවතින බවත්, ජලටැංකි පවුල් සඳහා බෙදාදීම පිළිබඳවත් ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය පසු විපරමක් සිදුකරන බවට තොරතුරු නිරීක්ෂණය නොවීය.

(ආ) කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය

- (i) 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 626ක් වූ අතර තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 599ක් වූයෙන් පුරප්පාඩු 37ක් විය. ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 06ක්ද, තෘතීයික මට්ටමේ තනතුරු 01 ක්ද, ද්විතීයික මට්ටමේ තනතුරු 20 ක්ද, ප්‍රාථමික මට්ටමේ තනතුරු 10ක්ද පුරප්පාඩුව පැවතුණි. අත්‍යාවශ්‍ය තනතුරු 37ක් පුරප්පාඩුව පැවතීම හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල 07ක සහන සේවා කටයුතු වෙනුවෙන් සහන සේවා නිලධාරීන් 14ක් පුරප්පාඩුව පැවතීම ආයතනයේ කාර්යසාධනය හා ආපදා අවස්ථාවල ජනතාවට සිදුවන පීඩාව අවම කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම හා ඵලදායීව ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා බලපා තිබුණි.
- (ii) ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ 2018 ජනවාරි 24 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 02/2018 ආකෘතිය පදනම් කරගෙන මානව සම්පත් සැලැස්ම සැකසීම ආරම්භ කර තිබූ බව දක්වා තිබුණද විගණක දිනය වූ 2022 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා මානව සම්පත් සැලැස්ම සකස් කර නොතිබුණි.

3.3.2.2. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය

කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

- (අ) මධ්‍යස්ථානය ත්‍රිවිධ හමුදාවේ නිලධාරීන් 07 දෙනෙකු අධ්‍යක්ෂ (හදිසි මෙහෙයුම්) තනතුර සහ සහකාර අධ්‍යක්ෂ තනතුරු 06ක් සඳහා බඳවාගෙන තිබුණි. ආයතනයේ අනුමත බඳවාගැනීමේ පටිපාටියක් තිබියදී ඉන් බැහැරව ත්‍රිවිධ හමුදාවේ නිලධාරීන් නිත්‍ය රාජකාරී සඳහා බඳවාගැනීමට විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබුණි.

(ආ) වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පහත සඳහන් පරිදි ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ ක්‍රමිකව වර්ධනය වන සේවක පුරප්පාඩු සහිතව පවත්වාගෙන යන අතර එය අනුමත කාර්යය මණ්ඩලයෙන් 1/3ක පමණ ප්‍රමාණයකි. 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංවිධානයේ අනුමත කාර්යය මණ්ඩල නිලධාරීන් 465 ක් වුව ද, සේවයේ නියුතු කාර්යය මණ්ඩලය 288 ක් වූ බැවින් පුරප්පාඩු 177 ක් තිබුණි. මෙම පුරප්පාඩුවලින් ද්විතියික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 138 ක් වූ අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ පුරප්පාඩු 26 ක්ද, තෘතියික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 05 ක්ද විය. 2019 සිට 2021 දක්වා වූ වර්ෂවලදී මුළු සේවක පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 149ක්, 161ක්, 163ක් හා 177ක් විය. එය ආයතනයේ කාර්යසාධනය, අරමුණු හා කාර්යයන් නිසි ලෙස කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාමට බාධාවක් වී තිබුණි.

(ඇ) ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මානව සම්පත් ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ කටයුතු 2022 මාර්තු 31 දින වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණි.

3.3.2.3.ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය

(අ) නායයාම් අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම

නායයාම් බහුල වශයෙන් සිදුවන්නේ අධික වර්ෂාපතනයත් සමඟ පාංශු තෙතමනය වැඩිවීම හේතුවෙන් නිසා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නායයාම් අවදානම් දිස්ත්‍රික්කයන්හි ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල ස්ථාපිත කරන ලද ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන සම්බන්ධිත ජාලයක් මගින් තත්කාලීන වර්ෂාපතන දත්ත ලබාගනු ලැබේ. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයෙහි පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් මධ්‍යස්ථානයේ විද්‍යාඥයින් කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරනු ලබන කාලගුණ පුරෝකථන සහ ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධතිය වෙතින් ලබාගන්නා දත්ත විශ්ලේෂණය මගින් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය සමඟ ඒකාබද්ධව ජනතාව වෙත පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කරනු ලබයි. එසේ වුවද පහත නිරීක්ෂණ පරිදි වර්ෂාමාන ක්‍රියාවිරහිත වීම හේතුවෙන් නායයාම් පිළිබඳ අනතුරු ඇඟවීම් කල්තියා සිදු කිරීමට නොහැකි තත්වයක් ඇති වී තිබුණි.

- (i) විගණිත දින වූ 2023 අගෝස්තු 21 දිනට අවදානම් සහිත දිස්ත්‍රික් 14 ක ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 330 ක් ස්ථාපිත කර තිබූ අතර එදිනට ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 109ක් අක්‍රියව පැවතුණි.
- (ii) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු ප්‍රධාන කාර්යාලයේ නිලධාරීන් විසින්ම සිදු කරන බැවින්ද, ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ඉතා සීමිත නිලධාරීන් ප්‍රමාණයක් සිටීම හේතුවෙන්ද දිස්ත්‍රික් 14 ක ස්ථාපිත කර තිබූ වර්ෂාමාන පද්ධති නඩත්තු කිරීමේ ගැටළු පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.
- (iii) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන විවෘත පරිසරයක සවිකර ඇති අතර ඒවායේ පුනීල තුලට අපද්‍රව්‍ය එකතු වීමෙන් නිවැරදි වර්ෂාපතන දත්ත නොලැබී යාමේ ගැටළු සහ අවට ගස් හා උසට වැඩෙන කැලය මගින්ද වර්ෂාපතන මැනුම් ක්‍රියාවලියට බලපෑම් සිදුවිය හැක. මෙමගින් නිවැරදි දත්ත නොලැබීමේ සම්භාවිතාව ඉහළ අගයක් ගතහැකි බවද නිරීක්ෂණය කෙරේ.
- (iv) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධතිවල අභ්‍යන්තර උපාංග වන Solar Controller, Battery, Modem නිසි ලෙස නඩත්තු නොවීමද, කාලානුරූපීව සිදුවන ක්ෂයවීම් නිසා නව උපාංග ආදේශනය (replace) ක්‍රමවත්ව සිදු නොවීම ද ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන නිරන්තර අක්‍රියවීමට බලපා තිබුණි.
- (v) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධතිවල දත්ත සම්ප්‍රේෂණයට සිදුවන අවහිරතාවන්ද නිවැරදි පූර්ව නායයෑම් අනතුරු ඇඟවීමේ නිවේදන නිකුත් කිරීම කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන බව නිරීක්ෂණය විය.
- (vi) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති භාවිතකර ලබාගන්නා දත්ත විශ්ලේෂණය තුලින් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානයට නායයාම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කරනු ලැබේ. ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති 330ක් පැවතියත් මේ සඳහා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ නායයාම් පර්යේෂණ හා අවදානම් කළමනාකරණ අංශය විසින් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය හා සම්බන්ධකර තිබුණේ ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති 251 කින් ලැබෙන දත්ත පමණි.

(vii) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති වෙනුවෙන් 2023 වර්ෂයේදී මහාභාණ්ඩාගාරය විසින් රු.මිලියන 10 ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබුණද ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන පද්ධති 251 ක් වැනි ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක දායකත්වය ලබාගෙන ඒ තුළින් ලැබෙන දත්ත පදනම්කරගෙන නායයාම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත්කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. වර්ෂාමාන පද්ධති ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක වර්ෂා දත්ත මත පදනම්ව නායයාම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත්කරන බැවින් නායයාම් අවදානම් ප්‍රදේශවල නායයාම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීමේ අවස්ථා මඟ හැරීම සිදුවිය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

(viii) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් නායයාම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කරන අවස්ථාවලදී නායයාම් අවදානම් පැවතිය හැකි ප්‍රදේශ ලෙස නිශ්චිත ප්‍රදේශ හඳුනා නොගෙන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වශයෙන් දක්වා ඇති අතර වෙනම ගම්මාන ලෙස හෝ නගර ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් නායයාම් අවදානම් කළමනාකරණ ගැටළු ඇතිවිය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය

(i) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 386ක් වුවද, සත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 300ක් වූයෙන් පුරප්පාඩු 86ක් පැවතුණි. ආයතනයේ කාර්යසාධනය, අරමුණු හා කාර්යයන් නිසිලෙස කාර්යක්ෂමව ඉටුකර ගැනීම කෙරෙහි එකී පුරප්පාඩු පැවතීම බාධාවක්ව තිබුණි.

(ii) සංවිධානයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 04ක් සඳහා 38 දෙනෙකු පුරප්පාඩුව පැවතුණි. මේ අතර අධ්‍යක්ෂ පාලන තනතුර 2016 වර්ෂයේ සිටද, අධ්‍යක්ෂ නායයාම් පර්යේෂණ හා අවදානම් කළමනාකරණ තනතුර 2018 වර්ෂයේ සිටද පුරප්පාඩුව පැවතුණි. තවද, ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 03ක් වන ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ, විද්‍යාඥ, කළමනාකරු තාක්ෂණික / රසායනාගාර යන තනතුරුවලද පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 35ක් වූ අතර එය වසර 04ක කාලයක සිට පැවතුණි. ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ, විද්‍යාඥයන් තනතුරුවල කාර්යයන් සංවිධානයේ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට ඉමහත් දායකත්වයක් සපයන බැවින් එකී තනතුරු සඳහා නිලධාරීන්

බඳවාගැනීමට ක්‍රියානොකිරීමෙන් සංවිධානයේ කාර්යක්ෂමතාවය අඩුවිය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

(iii) තවද පවතින පුරප්පාඩුවලින් තෘතීයික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 06 ක්ද, ද්විතීයික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 12ක් ද වූ අතර ප්‍රාථමික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 30ක්ද විය. එය ආයතනයේ කාර්යසාධනය, අරමුණු හා කාර්යයන් නිසි ලෙස පවත්වාගෙන යාමට බාධාවක් වී තිබුණි.

3.3.2.4. කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය

(අ) කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය

(i) 2023 මැයි 31 දිනට කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමත තනතුරු සංඛ්‍යාව 462ක් වූ අතර තත්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව 345ක් වූයෙන් පුරප්පාඩු 117ක් විය. පුරප්පාඩු වූ තනතුරු සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 76ක් විධායක, තෘතීයික හා ද්විතීයික මට්ටමේ නිලධාරීන් වේ.

(ii) වර්ෂ ගණනාවක සිට ආයතනයේ පවතින මානව සම්පත් හිඟය කාර්යසාධනයට බලපා ඇත. වසර කිහිපයක සිට පවතින තාක්ෂණික නිලධාරීන්ගේ හිඟය, කාලගුණ විද්‍යාඥයින් සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවීම, කාලගුණ විද්‍යාව පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධි ලබාගැනීමට මෙරට තුළ හැකියාවක් නොතිබීම නිසා කාලගුණික හා දේශගුණික තොරතුරු හා අනාවැකි සැපයීමේ සේවාවන්, කෘෂිකාර්මික හා ජල කළමනාකරණ කටයුතු සේවාදායකයන්ට තොරතුරු සැපයීමේ සේවාවන් හා අනෙකුත් සේවාවන් නිසි ලෙස පවත්වා ගැනීමටත් ආයතනයේ අරමුණු හා කාර්යයන් නිසි ලෙස කාර්යක්ෂමව ඉටුකර ගැනීමටත් අභියෝගයක්ව පවතී.

(ආ) පුහුණුව හා ධාරිතාව ගොඩනැගීම

කාලගුණ විද්‍යාඥයින් 06 දෙනෙකු 2020/22දී කාලගුණ විද්‍යාව සහ වායුගෝලීය විද්‍යාව පිළිබඳ සිය ශාස්ත්‍රපති උපාධිය සම්පූර්ණ කර තිබුණි.

(ඇ) මානව සම්පත් සැලැස්ම

අංක 02/2018 දරණ 2018 ජනවාරි 04 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ ඇමුණුම් ප්‍රකාරව මානව සම්පත් සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි. එය මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ කාර්යක්ෂමතාවයට හා ඵලදායිතාවයට බලපා තිබුණි.

(ඈ) මානව සම්පත් සඳහා ධාරිතා වර්ධනය

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව මානව සම්පත් ධාරිතා ගොඩනැගීම වෙනුවෙන් 2021 වර්ෂයේදී රු. මිලියන 06ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කලද වැය කර තිබුණේ රු. 514,599ක් පමණි. එහිදී දේශීය වැඩසටහන් 07ක් සිදුකර නිලධාරීන් තිස්දොදොනකු පමණක් සහභාගී වී තිබුණි.

3.4. ආපදාවන්ට ලක්වූවන් අප්‍රමාදව නඟා සිටුවීම.

3.4.1. ආපදාවලට ලක්වූවන් නැවත පදිංචි කිරීම.

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් හඳුනාගෙන ඇති නායයාම් අධිඅවදානම් කලාපවල පිහිටා ඇති නිවාස වෙනුවෙන් වෙනත් විකල්ප ස්ථානවල නිවාස ඉදිකිරීමට පියවර ගැනීම මගින් නායයාම් හේතුවෙන් ජීවිත හානි අවම කරගැනීමට පියවර ගෙන තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ආපදා හා ආපදා අවදානම් හේතුවෙන් ඉවත් කරනු ලබන පවුල් නැවත පදිංචි කිරීම

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් තම පදිංචි ස්ථානයන්ගෙන් ඉවත් කළ යුතු ලෙස මේ දක්වා හඳුනාගන්නා ලද ප්‍රතිලාභී පවුල් 13,846 ක් නැවත පදිංචිකිරීම එම ආයතනයේ තාක්ෂණික දායකත්වය හා ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සැපයීම හා සම්බන්ධීකරණය යටතේ සිදු කෙරේ. නැවත පදිංචිකිරීමේ වැඩසටහන දිස්ත්‍රික්ක 14 ක ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී 2017 වර්ෂයේ සිට 2022 දක්වා මුළු ප්‍රතිපාදන සහ මුළු තත්‍ය වියදම් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 6,617ක් හා රු. මිලියන 4,777ක් වී තිබුණි. ඔවුන් බදුල්ල, නුවරඑළිය, මහනුවර, මාතලේ, කෑගල්ල, කළුතර, මාතර, රත්නපුර, හම්බන්තොට, ගාල්ල, කොළඹ, ගම්පහ, කුරුණෑගල හා මොණරාගල යන

දිස්ත්‍රික්කවල දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන්ගේ හා ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගේ අධීක්ෂණය යටතේ නැවත පදිංචි කිරීමට නියමිතය.

අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව විකල්ප අවස්ථා 03 ක් යටතේ ප්‍රතිලාභී පවුල් නැවත පදිංචිකිරීම කරනු ලබයි. 2017 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද නැවත පදිංචිකිරීමේ වැඩසටහන සඳහා 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට වැයකර ඇති මුළු මුදල රු.මිලියන 4,464කි.

නැවත පදිංචි කළ යුතු පවුල් සංඛ්‍යාව	ඉඩම් ලබා දී ඇති හා නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩමක් සතු පවුල් සංඛ්‍යාව	ඉදිකරමින් පවතින නිවාස ගණන	ඉදිකර අවසන් නිවාස ගණන
13,846	4,652	2,053	1,726

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය කෙරේ.

- (i.) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ මානව හා වාසස්ථාන සැලසුම්කිරීමේ හා පුහුණුකිරීමේ අංශය මගින් තාක්ෂණික දායකත්වයෙන් අධිඅවදානම් කලාපවල ජීවත්වන පුද්ගලයින් නැවත පදිංචිකිරීමේ වැඩසටහන යටතේ පවුල් 1,000 ක් සඳහා 2021 වර්ෂයේ නිවාස ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. 2021 වර්ෂය තුළ මහා භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන ලෙස රු.මිලියන 150 ක් ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය වෙත වෙන්කර තිබුණද, වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 9.76 ක් පමණක් වැයකර තිබුණු අතර නිවාස ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භකර නොතිබුණි. එම ව්‍යාපෘතියේ 2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය සියයට 6.5 ක් වැනි ඉතා අඩු අගයක් වූ අතර තවද භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 3 ක් වැනි අඩු මට්ටමක පැවතුණි.
- (ii.) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ තොරතුරු අනුව දිස්ත්‍රික්ක 14 ක නැවත පදිංචි කළ යුතු පවුල් සංඛ්‍යාව 13,846 ක් වුවත්, තව දුරටත් ඉදිකිරීමට තිබෙන නිවාස සංඛ්‍යාව 12,120 ක් විය. වර්ෂ 6 ක් තුළ ඉදිකළ නිවාස සංඛ්‍යාව 1,726 ක් වූ අතර එය නැවත පදිංචි කළ යුතු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 12.46 ක ප්‍රතිශතයක් විය.

(iii.) කැගලේ ප්‍රදේශයේ භානියට පත් ඉඩම්වල නිවාස ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු. මිලියන 70 ක ප්‍රතිපාදන ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය වෙත වෙන්කර තිබුණු අතර 2021 වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 13.67 ක් පමණක් වැයකර තිබුණු බැවින් සියයට 19.53 ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නිවාස 124 ක් ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද නිවාස 34 ක පමණක් ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කර තිබුණි. එබැවින් අපේක්ෂිත පරිදි අවතැන්වූවන් ආරක්ෂාකාරීව නැවත පදිංචි කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.4.2. අවතැන්වූවන් සඳහා සහන සැලසීම.

3.4.2.1. ආරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.

ආපදාවන්ට නිරන්තරයෙන් ගොදුරුවන ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාශවල විපතට පත්වන ජනතාව සුරක්ෂිතව රඳවා තබාගැනීමට හා ඔවුන්ගේ මූලික අවශ්‍යතාවන් සපුරා ලීමට හැකිවන පරිදි සනීපාරක්ෂක හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණුකිරීමට සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන ඉදිකර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය වේ.

- (අ) ආපදා තත්ත්වය හේතුවෙන් අවතැන්වූ ජනතාව සඳහා දිස්ත්‍රික්කවල ආරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2018 – 2020 කාල සීමාව තුළ ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය විසින් තෝරාගත් සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 325 ක ක්‍රියාත්මක කර තිබූ අතර මේ යටතේ සනීපාරක්ෂක හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රු. මිලියන 260.40 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණද, එම කාල සීමාව තුළ රු. මිලියන 226.85 ක් වැය කරමින් සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 292 කට පමණක් එකී පහසුකම් ලබාදී තිබුණි.
- (ආ) 2021 වර්ෂයේ මෙම ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර 2021 – 2023 කාල සීමාව තුළ සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 300 ක් අළුත්වැඩියා කිරීමට කැබිනට් අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. 2021 වර්ෂය තුළ සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 60 ක අළුත්වැඩියාව සහ සනීපාරක්ෂක, යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම වෙනුවෙන් රු. මිලියන 75 ක ප්‍රතිපාදන ලැබී තිබුණු අතර 2021 වර්ෂය අවසාන වන විට සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන 48 ක පමණක් එකී කටයුතු නිමකර තිබුණි. එම ප්‍රතිපාදනවලින් වසර අවසාන වන විට රු.මිලියන 21.98 ක් උපයෝජනයකින් තොරව පැවතුණි. ඒ අනුව ආර්ථිකභාවයකින් හා ඵලදායීතාවයකින් තොරව ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සිදුවන බව නිරීක්ෂණය විය.

3.4.2.2 අවතැන්වූවන් සඳහා ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම.

2022 ඔක්තෝබර් 04 වන දින ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ ඔරුගොඩවත්ත ගබඩාසංකීර්ණයේ අංක 7 ගබඩාව පරීක්ෂා කිරීමේ දී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) ගබඩාවේ වහලයේ තැනින් තැන සිදුරු පැවති අතර වහලය පිළිසකර නොකිරීම හේතුවෙන් වර්ෂාව පවතින අවස්ථාවල ජලය කාන්දු වීම හේතුවෙන් හානිදායක නොගවලට හානි සිදුවී තිබුණි. ගබඩාව තුළ අබලිභාණ්ඩ පහත රූපසටහනේ පරිදි තැනින් තැන ගොඩ ගසා තිබූ අතර ඒවා දූවිලි ගැසී මකුළු දැල් බැඳී තිබුණි .

- (ආ) ගබඩාවේ ඉදිරිපිට ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයට අයත් ලොරි රථයක් නවතා තිබූ අතර එම රථය වසර ගණනාවක් තිස්සේ භාවිතයට නොගැනීම හේතුවෙන් දිරාපත් වෙමින් පැවතුණි.

3.5. ස්වභාවික ව්‍යසන අවම කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම්වලට අනුකූල වීම.

ස්වභාවික ව්‍යසනයකදී ආපදා කළමනාකරණය සඳහා අදාළ රාජ්‍ය ආයතන අතර සම්බන්ධීකරණය වැදගත් වේ. ස්වභාවික ව්‍යසන මගින් අවදානමට ලක්විය හැකි පිරිස්(ආබාධිත, වැඩිහිටි, රෝගීන්, ළමයින්, මව්වරුන්, දරිද්‍රතාවයට පත් වූ පුද්ගලයින්)ද පීඩාවට පත් වන අතර එමගින් රටේ සංවර්ධනයට අහිතකර බලපෑමක් සිදුවිය හැක. එමගින් ඇතිවන බලපෑමට ඔරොත්තු දිය හැකි ධාරිතාවක් ගොඩනැගීමත්, අනාගතය සඳහා තිරසර හරිත මගක් තැනීමටත් තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක කරා ළඟා වීමඅවශ්‍ය වේ. එහිදී අදාළ ආයතන, තිරසර සංවර්ධන අරමුණු කරා ලඟාවීම සඳහා සකස් කළ අරමුණු ඉලක්ක හා දර්ශක පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

3.5.1. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට අදාළව තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට 2022 වර්ෂයට අදාළව තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 03ක් යටතේ (01,11,13) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය පහත පරිදි වේ.

- (අ) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 01 යටතේ සියලු තැන්හි පවතින සෑම ආකාරයකම දිළිඳු බව අවසන් කිරීමේ අරමුණු කරා ලඟා වීමට ආයතනය සකස් කර ඇති දර්ශක 11න් දර්ශක 06ක ප්‍රගතිය සියයට 26ත් 58 ත් අතර ප්‍රතිශතයක පැවතුණි.
- (ආ) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 11 වන නගර හා ජනාවාස පූර්ණ ආරක්ෂිත ස්ථාන බවට පත් කිරීම වෙනුවෙන් ආයතනය සකස් කර ඇති දර්ශක 10කින් 06ක ප්‍රගතිය සියයට 15 සිට සියයට 40 දක්වා ප්‍රතිශතයක පැවතුණි.
- (ඇ) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 13 වන දේශගුණික විපර්යාස හා ඒ තුළින් ඇති වන බලපෑම්වලට එරෙහිව කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා වන අරමුණු කරා ලඟාවීමට මධ්‍යස්ථානය එක් දර්ශකයක් සකස් කර තිබූ අතර එහි ප්‍රගතිය සියයට 20 මට්ටමේ පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.

3.5.2.ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයට අදාළ තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය

- (අ) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 11 වන වගන්තියෙහි නගර හා මානව ජනාවාස සියල්ල ඇතුළත් ආරක්ෂිත ඔරොත්තු දෙන ස්ථාන බවට පත් කිරීම වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වීමේදී ආයතනය ඉලක්ක 06ක් උප ඉලක්ක 16 ක් ඔස්සේ ප්‍රගතිය දක්වා තිබූ අතර ඉන්

උප ඉලක්ක 01ක ප්‍රගතිය සියයට 0 සිට සියයට 49 දක්වා පැවතුණි. උප ඉලක්ක 02ක ප්‍රගතිය සියයට 50 සිට සියයට 75ක මට්ටමක පැවතිණි.

(ආ) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 13 වන දේශගුණික විපර්යාස හා ඒ තුළින් ඇතිවන බලපෑම්වලට එරෙහිව කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා වන ඉලක්ක සපුරාගැනීමට සංවිධානය ඉලක්ක 05 ක් ඔස්සේ ප්‍රගතිය දක්වා තිබූ අතර ඉන් ඉලක්ක 01ක ප්‍රගතිය සියයට 0 සිට සියයට 49 දක්වා විය. ඉහත අරමුණු යටතේ දක්වා තිබූ නායයාම් අවම කිරීමේ වැඩසටහන් 2022 වර්ෂයේ සිදුකර නොතිබුණි.

04. නිර්දේශ

4.1. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

- (අ) 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපාරික කළමනාකරණ පනත මගින් ව්‍යාපාරික කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාවේ සමාජිකයන් පත් කිරීම, තාක්ෂණික උපදේශන කමිටුවක් පත් කිරීම, ඒ සම්බන්ධ හෝ ඊට අනුෂාංගික කරුණු සම්බන්ධයෙන් විධිවිධාන සැලැස්වීම, ව්‍යාපාරික කළමනාකරණය සඳහා වූ ජාතික සභාව බලාත්මක කිරීම සහ මෙම පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර අරමුණු හා කාර්යයන් ඉටු කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- (ආ) 2005 අංක 13 දරන ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපාරික කළමනාකරණ පනත ප්‍රකාරව සහ ආපදා කළමනාකරණ ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම මත සෙන්දායි රාමුවට අනුකූලව ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම, ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම නිමකිරීම සහ පනතට අදාළ සංශෝධන පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කිරීම.
- (ඇ) 2014 ආපදා කළමනාකරණ ජාතික ප්‍රතිපත්ති නව අවශ්‍යතාවයන් හඳුනාගනිමින් සකස් කිරීම, ප්‍රතිපත්තිය අනුව සකස් කළ යුතු අවදානම් දර්ශකය නියමිත පරිදි යාවත්කාලීන කරමින් එහි විචල්‍යයන් අධ්‍යයනය කර සුදුසු පියවර ගැනීම.
- (ඈ) මානව සම්පත් සැලැස්ම සකස් කිරීම මගින් මානව සම්පත් නිසි ලෙස කළමනාකරණය කිරීම.
- (ඉ) ආපදා අවම කිරීම සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති තෝරාගැනීමේදී ආපදා සිදුවිය හැකි ප්‍රදේශ පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් මගින් ආපදා අවදානම අවම කිරීම.
- (ඊ) 2030 තිරසර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය ප්‍රකාරව තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 13 හි ඉලක්ක 3 යටතේ දේශගුණික විපර්යාස හා එමගින් ඇතිවන බලපෑම් වලට එරෙහි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ ප්‍රගතිය වැඩිකර අදාළ අරමුණු කරා ලඟා වීම.

4.2 ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය

- (අ) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සඳහා වඩාත් බලවත් නීතිමය තත්ත්වයක් ලබාදීම උදෙසා පනතක් පිළියෙළ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව කඩිනම් අවධානය යොමු කිරීම.

- (ආ) නායයාම් ප්‍රදේශ හඳුනාගැනීම සඳහා 1: 10,000 පරිමාණයේ සිතියම්කරණ කටයුතු කඩිනම් කිරීම හා සිතියම් කටයුතු අවසන් කර ඇති ප්‍රදේශවල පවතින ගොඩනැගිලි හඳුනාගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- (ඇ) සිතියම්කරණයේ දී එම ස්ථානයේ නායයාම් අවදානම් මට්ටම අධි, මධ්‍යම හා අවම ලෙස හඳුනාගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- (ඈ) ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමානවල නිරවද්‍යතාවය වැඩිකර ගැනීම සඳහා පරීක්ෂා කිරීම සහ වර්ෂාමාන නඩත්තු කිරීම් දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවලට පැවරීම.
- (ඉ) නායයාම් අවදානම් තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීම කඩිනම් කිරීම හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල මගින් නායයාම් අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම.
- (ඊ) භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන සහ විදේශ ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති සැලසුම් කළ කාලය තුළදී නිම කිරීම.

4.3 ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ආපදා කළමනාකරණ අංශය

- (අ) ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ආපදා කළමනාකරණ අංශය යටතේ පවතින කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය යන ආයතනවල ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධව තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමේ පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම.
- (ආ) සුරක්ෂිත මධ්‍යස්ථාන ලෙස භාවිතා කළ හැකියැයි හඳුනාගෙන ඇති ස්ථානවල සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම.
- (ඇ) පානීය ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා දිස්ත්‍රික් ලේකම් කොට්ඨාශ වෙත ලබාදී තිබූ ට්‍රැක්ටර් බවුසර්, ලොරි බවුසර් හා ජල ටැංකිවල ප්‍රශස්ථ හා කාලීන උපයෝජනය පිළිබඳ පසු විපරමක් සිදුකිරීම.
- (ඈ) නැවත පදිංචි කිරීමේ ව්‍යාපෘති යටතේ ඉදිකිරීම් මට්ටමේ පවතින නිවාස සහ ඉදිකිරීමට ඇති නිවාස කඩිනමින් ඉදිකිරීම.

4.4 කාලගුණවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

- (අ) නව රේඩාර් අද්ධති ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන පුත්තලම වැඩබිමෙහි පාරිසරික බලපෑම් පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදුකර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කිරීම
- (ආ) කාලගුණ විද්‍යා උපකරණ නිසි පරිදි නඩත්තු කර ඒවා නිවැරදි අනාවැකිකරණය සඳහා කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායීව යොදා ගැනීම.
- (ඇ) 2021 සිට 2025 දක්වා වසර 05 වෙනුවෙන් සකස් කර තිබූ සංයුක්ත සැලැස්මට අනුව අදාළ කාර්යයන් සිදුකිරීම හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංයුක්ත සැලැස්මට අනුරූපීව සකස්කිරීම.

ඩබ්ලිව්.පී.සී.වික්‍රමරත්න

විගණකාධිපති

2024 ජනවාරි 29 දින